BESLUT

KOMMISSIONENS BESLUT (EU) 2016/2057

av den 2 maj 2016

om de statliga stöden och åtgärderna SA.29338 (2013/C-30) och SA.44910 (2016/N) till förmån för HSH Nordbank AG

[delgivet med nr C(2016) 2689]

(Endast den tyska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 108.2 första stycket,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

efter att ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig i enlighet med bestämmelserna som anges ovan ([1]), och

av följande skäl:

1. FÖRFARANDET

(1) Den 20 september 2011 fattade kommissionen ett beslut (nedan kallat *2011 års beslut*) ([2]), med vilket de godkände flera stödåtgärder till förmån för HSH Nordbank AG (nedan kallad *HSH* eller *banken*). HSH är en tysk delstatsbank som i huvudsak ägs av två delstater (nedan kallade *delstaterna* eller *de offentliga ägarna*), närmare bestämt Schleswig-Holstein och den fria hansestaden Hamburg (nedan kallad *Hamburg*). Dessa åtgärder omfattar bland annat den av HSH Finanzfonds AöR (nedan kallad *Finanzfonds AöR* eller *garantigivaren*) beviljade garantin för den andra förlusten (nedan kallad *garantin*) till ett nominellt värde av 10 miljarder euro. Kommissionen hade redan preliminärt godkänt garantin genom ett tidigare beslut om undsättningsstöd från 2009.

(2) Den 9 mars, 18 juni och 6 september 2011 kom HSH överens med garantigivaren om att säga upp delar av garantin för den andra förlusten och därmed sänka maximibeloppet för garantin till 7 miljarder euro, Följaktligen utgick man i omstruktureringsplanen, som 2011 års beslut baserade sig på, från att HSH endast skulle betala garantiavgifter för en garanti som uppgick till 7 miljarder euro ([3]).

(3) Den 22 maj 2013 inkom Tyskland till kommissionen med en anmälan för godkännande av Schleswig-Holsteins och Hamburgs planer att på nytt höja maximibeloppet för garantin från 7 miljarder euro till 10 miljarder euro. Till anmälan bifogade Tyskland in HSH:s aktualiserade medelfristiga affärsplan för perioden 2013–2015.

(4) Genom en skrivelse den 21 juni 2013 (nedan kallad *inledningsbeslutet*) meddelade kommissionen Tyskland att den nya höjningen av maximibeloppet för garantin med 3 miljarder euro klassificerades som nytt stöd, som preliminärt godkändes. Kommissionen informerade dessutom Tyskland om sitt beslut att beträffande detta stöd inleda förfarandet enligt artikel 108.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan kallat *EUF-fördraget*).

(5) Kommissionens inledningsbeslut offentliggjordes i *Europeiska unionens officiella tidning* ([4]). Kommissionen uppmanade berörda parter att inkomma med sina synpunkter.

([1]) EUT C 315, 29.10.2013, s. 81.
([2]) Kommissionens beslut 2012/477/EU av den 20 september 2011 om det statliga stöd SA.29338 (C 29/09 (f.d. N 264/09)) som Tyskland har genomfört till förmån för HSH Nordbank AG (EUT L 225, 21.8.2012, s. 1).
([3]) Se 2011 års beslut, skäl 48.
([4]) Se fotnot 1.

(6) Tyskland inkom med synpunkter genom en skrivelse av den 30 september 2013. Kommissionen har inte mottagit några synpunkter från andra berörda parter.

(7) Genom en skrivelse av den 20 december 2013 lade Tyskland fram en första omstruktureringsplan för kommissionen och lovade att aktualisera planen efter det att HSH:s bokslut för 2013 hade presenterats och att basera den på konservativa antaganden. Den 28 april 2014 lämnade Tyskland in en aktualiserad omstruktureringsplan, som uppdaterades den 17 april 2015 i anslutning till ytterligare möten och skriftväxling.

(8) Vid kontakterna mellan de tyska myndigheterna och kommissionens avdelningar förblev det oklart om dessa planer var ägnade att undanröja de tvivel som uttrycktes i beslutet om att inleda förfarandet avseende återställandet av HSH:s lönsamhet. Därför övervägde de tyska myndigheterna att föreslå alternativa lösningar till kommissionen under loppet av 2015. I slutändan gick dock de tyska myndigheterna inte vidare med dessa överväganden.

(9) Den 19 oktober 2015 nådde representanter för den offentliga ägaren, Tyskland och kommissionen en överenskommelse om grunddragen i en anmälan. Åtgärderna omfattar i huvudsak en uppdelning av banken i ett holdingbolag och ett rörelsedrivande dotterbolag som fortsätter med bankens löpande verksamhet. Dotterbolag ska därefter antingen avyttras eller, om detta misslyckas, lägga ned den nya affärsverksamheten och förvalta tillgångarna fram till en avveckling.

(10) Den 21 mars 2016 anmälde Tyskland den nya höjningen av garantin från 2013 som stöd för avyttringen respektive avvecklingen av HSH på nytt till kommissionen för godkännande, och överlämnade samtidigt motsvarande åtaganden ([5]).

2. **BESKRIVNING**

2.1 **Stödmottagaren**

(11) HSH är ett privaträttsligt aktiebolag som bildades 2003 genom en fusion mellan den före detta delstatsbanken i Hamburg och delstatsbanken i Schleswig-Holstein. Hamburg och Schleswig-Holstein är majoritetsägare i HSH. Tillsammans innehar de 85,38 % av bankens aktier, antingen direkt eller via Finanzfonds AöR, en offentlig institution som har etablerats och kontrollerats av Hamburg och Schleswig-Holstein ([6]). Sparkassen- und Giroverband für Schleswig-Holstein innehar 5,31 %, och 9,31 % av aktierna innehas av en grupp av nio stiftelser för vilka J. C. Flowers är rådgivare. Av historiska skäl har HSH två huvudsäten, ett i Hamburg och ett i Kiel.

(12) Med en koncernmässig balansomslutning på 105 miljarder euro (per den 30 september 2015) är HSH den femte största av de sju tyska delstatsbankkoncernerna. Bankens tyngdpunkt, vars affärsverksamhet är koncentrerad till framför allt norra Tyskland och tyska storstadsregioner, är företagskunder, fastigheter och privatkunder. Affärsverksamheten med företagskunderna, såväl inom landet som i utlandet, avser förutom energi- och infrastrukturprojekt, i första hand fartygsfinansiering.

(13) År 2009 tillförde Finanzfonds AöR banken kapital på 3 miljarder euro och beviljade samtidigt en garantin för den andra förlusten på 10 miljarder euro med verkan från 1 april 2009. Dessutom beviljade den tyska finansstabiliseringsfonden (SoFFin) HSH-garantin för utfärdandet av ett nytt skuldebrev på upp till 17 miljarder euro. Dessa stöd godkändes genom 2011 års beslut på grundval av en omstruktureringsplan och motsvarande åtaganden samt på grundval av villkor som avsåg kompensation och ansvarsfördelning.

(14) I omstruktureringsplanen och Tysklands åtaganden förutsågs en minskning av bankens verksamhet för fartygsfinansiering och en diversifiering av dess affärsmodell. Banken måste sänka sin balansrisk genom att begränsa sin verksamhet i cykliska områden som fartygs- och flygplansfinansiering, den måste utforma sin affärsmix genom ett ökat fokus på regionala företagskunder och regional verksamhet med fastigheter, och stabilisera sin finansiering genom att minska beroendet av kapitalmarknadsfinansiering, bl.a. i amerikanska dollar.

([5]) Den 27 april 2016 överlämnade Tyskland en rättelse av åtagandeförteckningen som korrigerade ett fel i ett åtagande.
([6]) Via Finanzfonds AöR innehar de båda delstaterna 65 %; Hamburg innehar direkt 10,8 % och Schleswig-Holstein 9,58 %.

(15) På HSH:s initiativ 2011 sänktes maximibeloppet avseende garantin för den andra förlusten stegvis till 7 miljarder euro (i mars, juni och september 2011, varje gång med 1 miljard euro). Genom denna minskning, som man tog hänsyn till i omstruktureringsplanen och som låg till grund för 2011 års beslut, sänktes även avgifterna som HSH måste betala till Finanzfonds AöR.

(16) Medan man i omstruktureringsplanen från 2011 utgick från en återhämtning av charterpriserna gick de året efter 2011 års beslut tillbaka med cirka en tredjedel, i synnerhet när det gällde containerfartyg och fartygens marknadsvärde genomgick en liknande utveckling. Fastän HSH markant hade minskat sin verksamhet inom fartygsfinansiering förblev den relevanta låneportföljen ett viktigt verksamhetsområde. Till följd av detta påverkades HSH kraftigt av denna utveckling som tillsammans med växelkursen euro/US-dollar utgjorde de viktigaste faktorerna för sannolikheten för ett fallissemang för HSH:s fartygslåneportfölj och därmed det nödvändiga riskskyddet för kreditverksamheten.

(17) Därför uppmanade tillsynsmyndigheten banken 2013 att återigen höja maximibeloppet för garantin med 3 miljoner euro till den ursprungliga nivån på 10 miljarder euro. När kommissionen preliminärt godkände den nya höjningen som ny stödåtgärd i juni 2013 uttryckte den tvivel med anledning av den affärsplan som lämnades in med anmälan om återställandet av HSH:s långsiktiga lönsamheten och tog upp frågan om HSH måste anpassa sin affärsstrategi och överväga alternativa åtgärder för att uppnå detta mål ([7]).

(18) Efter inledningsbeslutet fortsatte HSH:s resultat att inte enbart sacka lång efter omstruktureringsplanen, som i 2011 års beslut var grundvalen för godkännandet av omstruktureringsstödet, utan även att ligga under de olika aktualiserade mellanliggande planer som lämnat in till kommissionens avdelningar.

2.2 **Åtgärderna**

2.2.1 *Ny höjning av maximibeloppet för garantin i juni 2013 (nedan kallad 2013 års åtgärd)*

(19) Denna åtgärd handlar om den nya höjningen av maximibeloppet avseende garantin för den andra förlusten som beskrivs i skäl 17. En garantin för den andra förlusten innebär att garantigivaren endast ansvarar för att ersätta förluster i den garanterade portföljen som överskrider tranchen för en första förlust på 3,2 miljarder euro som HSH står för. Efter den nya höjningen av maximibeloppet till 10 miljarder euro kompenserar garantin följaktligen för förluster i den garanterade portföljen på mellan 3,2 och 13,2 miljarder euro ([8]).

(20) Den garanterade portföljen hade ett initialt bokfört värde på cirka 185 miljarder euro, vilket 2009 motsvarade cirka 75 % av bankens balansomslutning. Det mest av de garanterade tillgångarna var krediter till kunder (initialt 115 miljarder euro), men även obligationer (initialt 27 miljarder euro), reverslån (initialt 15 miljarder euro), betalningsgarantier (initialt 5 miljarder euro) och värdepapper med bakomliggande tillgångar (initialt 9 miljarder euro) ([9]).

(21) Endast cirka 50 miljarder euro i tillgångar mätta som exponering vid fallissemang (Exposure at Default], nedan kallat *EAD*) ([10]) var fortfarande utestående inom garantin i slutet av 2015. Dessa återstående tillgångar avser nästan uteslutande krediter till kunder, framför allt inom affärsområdena fartygsfinansiering, företagskunder och fastigheter.

(22) Utbetalningar från garantin görs när garanterade tillgångar avvecklas med förlust för banken, och om hela tranchen för en första förlust på 3,2 miljarder euro är förbrukad. Hittills hade endast förluster på cirka 1,6 miljarder euro avräknats från garanterade tillgångar. Dessutom medför garantin även en positiv bokföringspost eftersom den kompenserar för de garanterade kredittransaktionerna, vilket gör det möjligt för banken och tillsynsmyndigheten att beräkna och bevaka det ”virtuella” utnyttjandet av garantin, dvs. de förväntade utbetalningarna inom ramen för garantin. Slutligen är riskvikten för de garanterade tillgångarna, medan garantin kvarstår, under förbehåll av tillsynsmyndigheternas bedömningsspelrum, tydligt reducerad.

(23) HSH betalar en årlig grundpremie på 4 % plus en kompletterande premie på 3,85 % för garantin.

([7]) Se inledningsbeslutet, skäl 54.
([8]) En utförlig beskrivning av garantierna finns i skälen 42 till 47 i 2011 års beslut.
([9]) Se inledningsbeslutet, skäl 13.
([10]) Exponering vid fallissemang innebär en banks förväntade förlust om en motpart fallerar. Det används för att beräkna kreditrisken för finansinstitut.

(24) Den årliga grundpremien på 4 % beräknas på det utestående maximibeloppet; den består av två komponenter, en ersättning på 2,20 % och en clawback-betalning på 1,80 %. På grund av detta innebär en banks utnyttjande av en garanti ingen minskning i beräkningsunderlaget för garantipremien. HSH måste varje år betala grundpremien tills garantin antingen har utnyttjats helt eller har avslutats, så att ingen garanti längre är utestående. På grundval av aktuella prognoser kommer portföljen inte att avvecklas före utgången av 2025.

(25) HSH måste 2009–2019 betala den årliga kompletterande premien på 3,85 % som har räknats av från de faktiska förlusterna inom ramen för garantin, såvida garantin kommer att ha utnyttjats helt eller avslutats innan 2019. Beloppet som faktiskt ska betalas för denna premie blir känt först när garantin – antingen genom utnyttjande eller uppsägning – helt har avvecklats. Den kompletterande premien är dessutom underkastad en s.k. *Besserungsschein* (återbetalning av efterskänkta lån vid framtida vinster) som skyddar bankens kapitaltäckningskvot. När bankens kärnkapitalkvot sjunker under minimikvoten på 10 % av kärnkapitalet (nedan kallad *CET1-kvot*) kommer betalningarna att skjutas upp till senast [2030–2040] (*). Garantigivaren har, vid en framgångsrik avyttring av banken, rätt att avstå från sitt anspråk på den kompletterande premien.

2.2.2 *Åtgärderna från 2016*

(26) Den 21 mars 2016 anmälde Tyskland följande två åtgärder till kommissionen:

(1) Uppdelningen av HSH i ett holdingbolag (nedan kallad *HoldCo*) och ett rörelsedrivande dotterbolag (nedan kallad *OpCo*) och uppdelningen av skyldigheterna att betala garantiavgifterna för dessa två företag (nedan kallad *åtgärd 1 från 2016*).

(2) Överlåtelsen av upp till 6,2 miljarder euro från OpCo till Schleswig-Holstein och Hamburg till tillgångarnas marknadspris (nedan kallad *åtgärd 2 från 2016*).

(27) Mer detaljerad information om uppdelningen och överlåtelsen av tillgångar på upp till 6,2 miljarder euro EAD finns i de relevanta åtagandena som ingår i den förteckning som bifogas detta beslut (nedan kallad *åtagandeförteckningen*), som Tyskland lämnade in med sin anmälan den 21 mars 2016 (se bilaga 1) ([11]).

(28) Inom ramen för åtgärd 1 från 2016 behåller OpCo HSH:s rörelsekapital och skulder, inklusive de garanterade tillgångarna, själva garantin samt banklicensen. Som avgift för garantins bibehållande kommer OpCo att betala en ersättning på 2,20 % för den delen av garantin som inte har utnyttjats ([12]). Alla andra förpliktelser inom garantiramavtalet övertas av HoldCo, dvs. grundpremien på 2,20 % som ersättning för den del av garantin som har tagits i anspråk, grundpremien på 1,80 %, som förutsågs som en clawback-betalning i beslutet från 2011 samt den kompletterande premien på 3,85 % inklusive ovan nämnda *Besserungsschein* ([13]).

(29) HoldCo kommer att bli ett rent finansiellt holdingbolag utan affärsverksamhet. Tillgångarna i HoldCo omfattar minst 90 % av aktierna i OpCo och en begränsad likviditet som tillhandahålls av OpCo ([14]) för att täcka HoldCo:s driftkostnader och betalningarna av garantiavgifterna på förfallodagen. Skulderna i HoldCo består av förpliktelsen att betala garantiavgifterna som övertogs vid uppdelningen. För att minimera HoldCo:s insolvensrisk slöts ett avtal om underordnande av fordringar mellan HoldCo och garantigivaren beträffande dessa skulder. Inom ramen för detta avtal kan eventuella betalningar, som HoldCo inte har råd med, skjutas upp till nästa betalningsdatum till en räntesats på 10 %.

(30) Som kompletterande åtgärd kommer OpCo att ha rätt att till marknadspris avyttra en portfölj med tillgångar på upp till 6,2 miljoner euro EAD till delstaterna. Denna överlåtelse kan ske i olika trancher ([15]). Före överlåtelsen av tillgångarna genomförde kommissionen, på grundval av en oberoende värdering av detta värde, en oberoende kontroll av marknadspriset. Om överföringar skulle ske efter utgången av augusti månad 2016 krävs en förnyad värdering av kommissionen ([16]).

(*) Sekretessbelagd information.
([11]) Se punkterna 2 och 4 i åtagandeförteckningen.
([12]) Se punkt 3.1 i åtagandeförteckningen.
([13]) Se fotnot 12.
([14]) Se punkt 2.3 i åtagandeförteckningen.
([15]) Se punkt 4.2 i åtagandeförteckningen för mer information.
([16]) Se punkterna 4.1 och 4.2 i åtagandeförteckningen.

2.3 **Åtaganden**

(31) Bortsett från åtagandena i samband med uppdelningen i HoldCo och OpCo, och uppdelningen av betalningarna av garantiavgifterna (se avsnitt 2.2.2) gjorde Tyskland ytterligare åtaganden. Det rör sig inledningsvis om åtagandet att senast den 28 februari 2018 sälja HoldCo:s och OpCo:s aktier genom ett öppet, icke-diskriminerande, konkurrenskraftigt och transparent upphandlingsförfarande ([17]). För att genomföra denna privatisering inom föreskriven tid kommer de tyska myndigheterna att tillställa kommissionen en plan med delmål innan försäljningsprocessen påbörjas ([18]). Om försäljningsprocessen avslutas framgångsrikt med ett positivt säljpris utan stöd (under det att garantin bibehålls) kommer det föreslagna förvärvet att anmälas till kommissionen så att denna kan göra en lönsamhetskontroll av den nya företagsstrukturen. Köpet kommer inte att fullbordas innan kommissionen har fattat ett godkännandebeslut ([19]). Banken kommer att anta ett nytt namn när försäljningen avslutats ([20]).

(32) Om försäljningen inte skulle ha avslutats framgångsrikt innan försäljningsfristen har löpt ut, dvs. ett positivt säljpris uppnås inte utan stöd (under det att garantin bibehålls), eller om kommissionen skulle dra slutsatsen att integreringen av OpCo inte skulle leda till en långsiktig lönsam affärsmodell i den nya företagsstrukturen, lovar Tyskland att OpCo ska upphöra med sin nya affärsverksamhet och förvalta sina tillgångar med siktet inställt på en ordnad avveckling ([21]). Tyskland lovade att HoldCo kommer att förvalta OpCo under försäljningsfristen i syfte att behålla dess lönsamhet, konkurrenskraft och säljbarhet ([22]). För detta ändamål kommer ytterligare åtgärder att genomföras för att sänka OpCo:s kostnader (så att förvaltningskostnaderna [570–590] miljoner euro under 2016 och [520–550] miljoner euro under 2017 inte kommer att överskridas) för att stärka kapitalbasen (bl.a. genom frivillig skuldförvaltning med förbehåll för kommissionens godkännande), att utföra en försiktig riskhantering samt hålla inne med utdelningar och utbetalningar på andra vinstavhängiga instrument, som t.ex. hybrida finansieringsinstrument ([23]).

(33) Dessutom kommer OpCos balansomslutning inte att överskrida ett belopp på [100–110] miljarder euro under 2016 och [90–100] miljarder euro under 2017 ([24]). OpCo kommer att minska sin verksamhet ytterligare på området skeppsfinansiering och begränsa sin nya affärsverksamhet inom detta område till [1–2] miljarder euro ([25]). Tyskland lovar även att fortsatt uppfylla vissa åtaganden som bifogades med 2011 års beslut, exempelvis att verksamheten med objektrelaterade flygplansfinansieringar inte ska återupptas ([26]), att ingen extra tillväxt ska uppnås genom kontrollförvärv på andra företag ([27]), ingen målinriktad egen handel (nedan kallat *Dedicated Proprietary Trading*) ska bedrivas ([28]) och att inte göra reklam för stödåtgärden och de fördelar den skapar i förhållande till konkurrenterna ([29]).

(34) Slutligen har Tyskland lovat att OpCo ska följa vissa likviditetsmått ([30]) samt begränsningar avseende ersättningen till anställda, ledamöter i styrelser och andra organ. Det totala vederlaget till dessa personer kommer därför att hålla sig under den genomsnittliga lönen i Tyskland × 15 eller den genomsnittliga lönen i HSH Nordbank (innan uppdelningen) × 10 ([31]).

2.4 **Skäl för att inleda förfarandet**

(35) Som förklaras i skälen 2 och 15 sänktes maximibeloppet för garantin 2011 till 7 miljarder euro, men på grund av ett försämrat läge på fartygsmarknaden 2011 var man i juni 2013 tvungen att höja det till det ursprungliga beloppet på 10 miljarder euro (se skälen 16 och 17).

([17]) Se punkt 5.1 i åtagandeförteckningen.
([18]) Se punkt 5.4 i åtagandeförteckningen.
([19]) Se punkt 5.7 i åtagandeförteckningen.
([20]) Se punkt 5.8 i åtagandeförteckningen.
([21]) Se punkt 5.9 i åtagandeförteckningen.
([22]) Se punkt 6 i åtagandeförteckningen.
([23]) Se punkt 6 bokstäver a till e i åtagandeförteckningen.
([24]) Se punkt 7.1 i åtagandeförteckningen.
([25]) Se punkt 7.5 i åtagandeförteckningen.
([26]) Se punkt 7.2 i åtagandeförteckningen.
([27]) Se punkt 8 i åtagandeförteckningen.
([28]) Se punkt 10 i åtagandeförteckningen.
([29]) Se punkt 12 i åtagandeförteckningen.
([30]) Se punkt 11 i åtagandeförteckningen.
([31]) Se punkt 14.2 i åtagandeförteckningen.

(36) Tyskland anmälde denna nya höjning till kommissionen. Enligt de tyska myndigheternas mening utgör garantin ett stöd. De betvivlade dock att den nya höjningen av maximibeloppet till 10 miljarder euro skulle vara ett nytt stöd, eftersom samma maximibelopp redan hade godkänts i 2011 års beslut ([32]). Om kommissionen skulle klassificera den nya höjningen som nytt stöd hävdade Tyskland att denna redan hade förklarats vara förenlig med den inre marknaden i 2011 års beslut ([33]).

(37) Kommissionen klassificerade dock den nya höjningen som nytt stöd i inledningsbeslutet. För det första beviljades ökningen av garantin från Finanzfonds AöR som var Hamburgs och Schleswig-Holsteins egendom, det vill säga från statliga medel, till förmån för en internationell bank, så att en försämring av konkurrensen inom banksektorn och en effekt på handeln mellan medlemsländerna tillämpades ([34]). Eftersom garantin från en privat investerare inte beviljades på samma villkor har HSH fått en förmån som utgör ett statligt stöd i överensstämmelse med artikel 107.1 EUF-fördraget ([35]).

(38) För det andra förklarade kommissionen i inledningsbeslutet att uppsägningen av en garanti är bindande och – tvärtemot Tysklands ståndpunkt att den nya höjningen inte kan klassificeras som ett nytt stöd, eftersom maximibeloppet på 10 miljarder euro redan hade godkänts i 2011 års beslut – ett återupptagande ska betraktas som ett nytt avtal mellan garantigivare och garantitagare, som baseras på en ny ekonomisk utvärdering av riksfaktorerna som kan ha ändrats under tidens gång. Eftersom en höjning av maximibeloppet för garantin inte förutsågs i garantivillkoren som godkändes i 2011 års beslut krävde de en förändring i garantivillkoren som gällde tidigare. Följaktligen klassificerade kommissionen höjningen som ställande av en ny garanti ([36]).

(39) När det gäller stödets preliminära förenlighet med den inre marknaden grundade kommissionen sin bedömning i inledningsbeslutet på artikel 107.3 b i EUF-fördraget, enligt vilken det statliga stödet kan betraktas vara förenligt med den inre marknaden om den är avsedd att ”avhjälpa en allvarlig störning i en medlemsstats ekonomi”. Med tanke på den fortfarande instabila situationen på den finansiella marknaden medgav kommissionen att ett sammanbrott av HSH direkt skulle kunna påverka finansmarknaden och därmed hela den tyska ekonomin ([37]). När det gäller tillämpliga principer för statligt stöd till finansinstitut, hänvisade kommissionen till punkt 15 i bankmeddelandet från 2008 ([38]); vid tidpunkten för inledningsbeslutet vidareutvecklades dessa principer genom rekapitaliseringsmeddelandet ([39]) och genom förlängningsmeddelandet från 2010 och 2011 ([40]).

(40) Såsom redan nämnts, gjorde Tyskland 2013 gällande att även om kommissionen skulle klassificera höjningen av maximibeloppet för garantin som nytt stöd, var dess förenlighet med den inre marknaden redan fastställd i 2011 års beslut, varför kommissionen nu var bunden till denna bedömning och inte skulle kunna dra någon annan slutsats ([41]).

(41) Kommissionen förklarade i inledningsbeslutet att den visserligen år 2011 hade förklarat att maximibeloppet på 10 miljarder euro var förenligt med den inre marknaden, men att denna bedömning baserades på värderingen av den garanti som Tyskland hade anmält den 30 april 2009 samt på det ekonomiska läget vid tidpunkten för 2011 års beslutet och på de finansiella prognoser som HSH hade lagt fram som grundval för granskningen av detta beslut. På så sätt utgick man i omstruktureringsplanen den gången från att HSH endast skulle betala garantiavgifter på 7 miljarder euro ([42]).

(42) Dessutom fastslog kommissionen i sitt inledningsbeslut att faktorerna som är relevanta för att bedöma det nya stödets förenlighet med den inre marknaden även var relevanta för den tidigare bedömningen, men att dessa faktorer skulle beaktas i sin nuvarande form. Därför ska i synnerhet HSH:s lönsamhet utvärderas med hänsyn till beslutet om stödets förenlighet med den inre marknaden baserat på den nuvarande ekonomiska situationen ([43]).

([32]) Se inledningsbeslutet, skäl 30.
([33]) Se inledningsbeslutet, skäl 31.
([34]) Se inledningsbeslutet, skälen 38 och 39.
([35]) Se inledningsbeslutet, skäl 40.
([36]) Se inledningsbeslutet, skäl 41.
([37]) Se inledningsbeslutet, skäl 45.
([38]) Meddelande från kommissionen – Tillämpning av reglerna om statligt stöd på åtgärder till förmån för finansinstitut med anledning av den globala finanskrisen (EUT C 270, 25.10.2008, s. 8).
([39]) Meddelande från kommissionen – Rekapitalisering av finansinstitut under den rådande finanskrisen: begränsning av stödet till minsta möjliga och garantier mot otillbörlig snedvridning av konkurrensen (EUT C 10, 15.1.2009, s. 2).
([40]) Meddelande från kommissionen om tillämpningen av bestämmelserna för statligt stöd på åtgärder för att stödja finansinstitut i samband med finanskrisen från den 1 januari 2011 (EUT C 329, 7.12.2010, s. 7) och meddelande från kommissionen om tillämpningen av bestämmelserna för statligt stöd på åtgärder för att stödja banker i samband med finanskrisen från den 1 januari 2012 (EUT C 356, 6.12.2011, s. 7).
([41]) Se inledningsbeslutet, skäl 47.
([42]) Se inledningsbeslutet, skäl 48.
([43]) Se inledningsbeslutet, skäl 49.

(43) I detta sammanhang slog kommissionen fast att den ekonomiska situationen inom sjöfartssektorn – kärnområdet i HSH:s verksamhet, och därför redan i 2011 års beslut betecknat som problematiskt för bankens lönsamhet – med tiden ytterligare hade försämrats. Krisen inom sjöfarten visade sig därmed vara längre och allvarligare än förväntat, den påverkade solvensen inom skeppsfinansområdet i allmänhet och ledde till en ökning av riskvägda tillgångar på HSH ([44]).

(44) Kommissionen fastslog i sitt inledningsbeslut att höjningen av garantin skulle leda till högre garantiavgifter på cirka 1 miljard euro och att dessa extrakostnader avsevärt skulle påverka HSH:s framtida lönsamhet ([45]).

(45) Även om de extra garantiavgifterna ingick i den framlagda affärsplanen tillsammans med anmälan om att höja garantin igen 2013 betvivlade kommissionen soliditeten i det antagande, som affärsplanen baserades på, och slog dessutom fast att det inte fanns något aktualiserat stresscenario. Eftersom HSH inte lyckades med att uppnå finansprognoserna som förutsågs i basscenariot i omstruktureringsplanen från 2011, och att utveckla den nya affärsverksamheten i förväntad omfattning, tog kommissionen upp frågan om en anpassning av HSH:s affärsstrategi krävdes, och om alternativa åtgärder behövde vidtas för att säkerställa bankens långfristiga lönsamhet ([46]).

(46) Av dessa skäl uttryckte kommissionen tvivel om att HSH, vilket var antagandet i 2011 års beslut, skulle bli lönsam igen och begärde ytterligare upplysningar för att bekräfta affärsplanens antaganden och den inlämnade prognosen för sjöfartsmarknaden samt ett bevis på att de extra garantiavgifterna inte skulle överstiga bankens finansiella möjligheter även under ett stresscenario ([47]).

(47) Kommissionen uttryckte dock inga tvivel beträffande åtgärderna gällande ansvarsfördelning eller begränsningen av konkurrenssnedvridningen som godkändes i 2011 års beslut, och slog fast att dessa åtgärder var lämpliga även vid tidpunkten för inledningsbeslutet, eftersom det nya stödet höll sig inom gränserna för åtgärder som hade godkänts 2011 ([48]). Med tanke på behovet av att höja garantin och det faktum att ersättningen ansågs vara lämplig fastställde kommissionen preliminärt att stödet är förenligt med den inre marknaden ([49]).

3. KOMMENTARER FRÅN TYSKLAND

(48) Tyskland upprepade i sitt yttrande om inledningsbeslutet ([50]) sin ursprungliga ståndpunkt att den nya ökningen av garantin inte utgjorde någon stödåtgärd, eftersom den inte skulle överskrida det maximibelopp på 10 miljarder euro som godkändes i 2011 års beslut. Omständigheten att minskningen skulle ha bindande verkan eller att den nya ökningen inte hade reglerats i avtal, så att dessa skulle dokumenteras avtalsenligt på nytt, ändrade inte denna ståndpunkt. Enligt Tysklands åsikt är den ekonomiska effekten av den nya ökningen delstaternas situation som garantigivare avgörande, och deras situation har inte förändrats genom den nya ökningen, främst eftersom sannolikheten för ett utnyttjandeav den av den nya höjningen berörda garantitranchen inte ökat avsevärt. Därutöver är den nya höjningen i stor utsträckning kongruent med den ursprungliga garantin; denna hade kommissionen redan granskat inom ramen för beslutet från 2011, och inte bara med avseende på ett basscenario utan även på ett worst case-scenario ([51]).

(49) För det andra vidhöll Tyskland sin tidigare ståndpunkt att den nya höjningen, även klassificerad som nytt stöd, skulle omfattas av skälen för godkännande i 2011 års beslut, eftersom kommissionen i sitt beslut att inleda förfarandet inte hade yttrat några tvivel om att de kompenserande åtgärderna och bankens eget bidrag, som där betecknades som lämpliga och tillräckliga i 2011 års beslut, fortfarande skulle vara lämpliga eftersom det nya stödet kommer att ligga inom gränserna för åtgärder som godkändes i 2011 års beslut ([52]). Enligt Tysklands åsikt är kommissionen bundna till skälen som de lade fram för godkännanden av stödet i 2011 års beslut.

([44]) Se inledningsbeslutet, skäl 50.
([45]) Se inledningsbeslutet, skäl 52.
([46]) Se inledningsbeslutet, skälen 53 och 54.
([47]) Se inledningsbeslutet, skäl 56.
([48]) Se inledningsbeslutet, skäl 57.
([49]) Se inledningsbeslutet, skäl 63.
([50]) Tyskland lämnade in yttrandet – som återger Tysklands, Schleswig-Holsteins, Hamburgs och HSH:s ståndpunkt – genom en skrivelse av den 30 september 2013.
([51]) Se till exempel skäl 61 i 2011 års beslut.
([52]) Se inledningsbeslutet, skäl 57.

(50) För det tredje gjorde Tyskland gällande att en ny höjning av maximibeloppet för garantin hade tjänat syftet att återställa HSH:s långsiktiga lönsamhet, och att den dessutom överensstämde med målen i omstruktureringsplanen som godkändes 2011. I detta sammanhang förtydligade Tyskland att det inte fanns någon anledning att betvivla bankens långsiktiga lönsamhet och bärkraften av dess affärsmodell. De tyska myndigheterna menade att avvikelserna från affärsplanen som hade inträffat under mellantiden inte motiverade några andra slutsatser. Genom anståndet för de partiella uppsägningarna av garantin i två till tre år kommer, med tanke på den fortsatta krisen inom sjöfarten och de tillsynskraven, en hållbarare och mindre riskabel affärsmodell att garanteras. De höjda avgiftsbetalningarna, som banken måste betala på grund av den nya höjningen av garantin, kan den klara av med tanke på sina tillräckliga kapitalbas och med tanke på andra åtgärder som finns i omstruktureringsplanen som godkändes i 2011 års beslut.

(51) Slutligen fastställde Tyskland att den nya höjningen av garantin på grund av exogena faktorer som den pågående finansiella krisen, de ökade regleringskraven för finansinstitut och omställningen till internationella redovisningsstandarder (nedan kallade *IFRS*) hade blivit nödvändig för att beräkna kapitalkvoten.

(52) Efter denna ståndpunkt fortsatte Tyskland att nära samarbeta med kommissionen och lämnade in flera aktualiserade omstruktureringsplaner. Den första lades fram i december 2013, en omarbetad omstruktureringsplan med försiktiga antaganden lämnades in i april 2014 och ytterligare en aktualisering av affärsplanen i april 2015. Eftersom dessa planer inte skingrade kommissionens tvivel om deras lämplighet att återställa HSH:s lönsamhet, letade de tyska myndigheterna efter andra lösningar. I anslutning resulterade dessa ansträngningar i de väsentliga delarna av åtgärderna från 2016, som Tyskland avtalade med kommissionen i oktober 2015.

(53) Därför anmälde Tyskland till kommissionen den nya höjningen av garantin 2013 på nytt som statligt stöd den 21 mars 2016 för avyttringen eller, i händelse av misslyckande, för avvecklingen av HSH.

4. **BEDÖMNING AV ÅTGÄRDERNA**

(54) Kommissionen hade redan klassificerat 2013 års åtgärd som statligt stöd, det vill säga preliminärt godkänt den nya höjningen av garantin från 7 miljarder euro till 10 miljarder euro i inledningsbeslutet ([53]). Tyskland har i sitt yttrande om inledningsbeslutet (se skäl 49) visserligen hävdat att den nya höjningen av garantin inte utgör nytt stöd – och om kommissionen ändå skulle göra den bedömningen, att detta stöd omfattas av skälen för godkännandet från 2011 – men har dock inte gått närmare in på denna ståndpunkt eller uppvisat bevis som stödjer den. Slutligen bekräftade Tyskland kommissionens bedömning genom en förnyad anmälan av ny höjning ”som statligt stöd i överensstämmelse med artikel 107.1 i EUF-fördraget” ([54]) för avyttringen respektive avvecklingen av HSH. Kommissionen bekräftar följaktligen i detta beslut sin åsikt i inledningsbeslutet att den aktuella åtgärden utgör statligt stöd; denna bekräftelse baseras på de skäl som angavs i inledningsbeslutet utan förnyad bedömning.

(55) Kommissionen måste dock undersöka om åtgärderna från 2016 omfattar stöd ([55]).

(56) Slutligen måste kommissionen undersöka om stödåtgärderna i fråga – 2013 års åtgärd och 2016 års åtgärder (såvida de omfattar stöd) – kan anses vara förenliga med den inre marknaden.

4.1 **Förekomsten av stöd i åtgärderna från 2016**

(57) Kommissionen observerar att inget ytterligare statligt stöd, enligt Tysklands åsikt, skulle beviljas inom ramen för åtgärderna från 2016.

(58) Enligt artikel 107.1 EUF-fördraget är ”stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den inre marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna”. En åtgärd utgör ett statligt stöd enligt artikel 107.1 EUF-fördraget när följande förutsättningar är uppfyllda: Åtgärden finansieras med statliga medel, den ger vissa företag eller viss produktion en fördel som gynnar företagen/produktionen, fördelen är selektiv och åtgärden snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen och lämpar sig för att inverka negativt på handeln mellan medlemsstaterna.

([53]) Se skälen 37 och 38.
([54]) Med Tysklands anmälan som lämnades in via en skrivelse den 21 mars 2016.
([55]) Se punkt 2.2.2.

(59) Med hänsyn till användningen av statliga medel kan man konstatera att åtgärd 1 från 2016 omfattar både en klausul om underordnande av fordringar och en partiell anståndsmekanism för förpliktelserna som de offentliga ägaren har för betalning av garantiavgifterna. Båda syftar till att minska risken för insolvens hos HoldCo. Dessa bestämmelser avser förpliktelser som ska betalas som ersättning till offentliga ägare, och, om åtgärd 1 från 2016 skulle ge HSH en fördel, kan dessa element orsaka en förlust av statliga medel.

(60) Därför anser kommissionen att båda åtgärderna från 2016 innefattar statliga medel, åtgärd 1 från 2016 på grund av avtalet om underordnande av fordringar och den partiella anståndsmekanismen för avgifterna som ska betalas som ersättning för garantin på grundval av beslutet från 2011 och åtgärd 2 från 2016 på grundval av betalda belopp från delstaterna för överförda tillgångar till OpCo.

(61) Åtgärd 2 från 2016, delstaternas förvärv av tillgångarna, är en åtgärd som staten har genomfört. Åtgärd 1 från 2016, ändringen av avgifternas betalningsstruktur ska tillskrivas den offentliga ägaren i Finanzfonds AöR och därmed staten. Detta samband framgår av det faktum att denna ändring är en del av ett större åtgärdspaket vars framtagning delstaterna har varit aktivt engagerade i.

(62) Åtgärderna från 2016 kommer uteslutande HSH till godo. Därmed är de selektiva. De är ägnade att snedvrida konkurrensen i och med att de förhindrar marknadskrafternas normala verkan. Med tanke på den genomförda avregleringen av finanstjänsterna i EU påverkar de handeln mellan medlemsstaterna.

(63) För att bedöma om 2016 års åtgärder innefattar stöd måste kommissionen således ta reda på om HSH får en extra fördel genom 2016 års åtgärder utöver fördelen som tillkom genom 2013 års åtgärd.

(64) Innan kommissionen kan bedöma om en ytterligare fördel är förenad med åtgärderna från 2016, måste den påminna om garantins funktionssätt; på denna grundval kan den undersöka hur genomförandet av åtgärderna från 2016 i dess föreslagna form påverkar garantins funktionssätt.

4.1.1 *Garantins funktion och konsekvenserna av åtgärderna från 2016*

(65) Den garanti för den andra förlusten som godkändes i 2011 års beslut har formen av en syntetisk värdepapperisering. Det betyder att hela den garanterade portföljen virtuellt kan delas upp i tre trancher.

(1) Junior-tranchen eller tranchen för en första förlust på 3,2 miljoner euro, som fullständigt täcktes av banken och som redan hade skrivits av.

(2) Mezzanine-tranchen eller tranchen för den andra förlusten på 10 miljarder euro som staten garanterar (utstående belopp på 7 miljarder euro från 2011 och ytterligare 3 miljarder euro som preliminärt godkändes i inledningsbeslutet).

(3) Senior-tranchen.

(66) Garantins existens har i huvudsak två typer av konsekvenser, närmare bestämt följderna för redovisningen i enlighet med IFRS och följderna för kravet på eget kapital i enlighet med de reglerings- och tillsynsbestämmelser som tillsynsmyndigheten tillämpar.

Följder för redovisningen

(67) För det första kompenserar garantin för alla förluster ur den garanterade portföljen som överstiger 3,2 miljarder euro men inte 13,2 miljarder euro ([56]).

(68) Så länge som de garanterade tillgångarna fortfarande redovisas i balansräkningen kommer värdejusteringar och reserveringar som görs avseende dessa tillgångar i enlighet med IFRS att balaseras av en ersättningspost av samma storlek. Först när tillgångarna till slut har avvecklats och inte längre redovisas i balansräkningen, så att förlusterna står fast, betalas ersättningsanspråket ut inom ramen för garantin.

([56]) När tranchen för en första förlust på 3,2 miljarder euro, som helt täcks av banken, helt har uttömts kompenseras förlusterna upp till 10 miljarder euro i sin helhet. Varje euro i förlust på den garanterade portföljen mellan 3,2 miljarder euro plus en euro i förlust samt 13,2 miljarder euro betalas tillbaka till banken av garantigivaren.

(69) De olika typerna av ersättningsanspråk inom ramen för garantin leder till olika omfattningar för garantins utnyttjande.

(1) Storleken på garantin som faktiskt har utnyttjats (nedan kallat *garantibelopp som faktiskt har utnyttjats*) motsvarar beloppet för avvecklade förluster ur den garanterade portföljen vid en viss tidpunkt. I slutet av 2015 räknades förluster av till ett värde av totalt [1,2–2,0] miljarder euro. Det är redan känt att detta belopp kommer att stiga till [2–3] miljarder euro, på grund av anspråk som för närvarande håller på att regleras.

(2) Emellertid är garantibeloppet som inte har utnyttjats (nedan kallat *garantibelopp som inte har utnyttjats*) det belopp som står till förfogande för ytterligare förluster, i detta fall [8,2–10] miljarder euro (10 miljarder euro av den totala garantin, minskat med skillnaden mellan [3,2–5] miljarder euro på avvecklade och kända förluster och tranchen för en första förlust som uppgår till 3,2 miljarder euro).

(3) Det totala beloppet för utnyttjad garanti (nedan kallat *totalt garantibelopp som har utnyttjats*) anger garantibeloppet, som kommer att betalas ut så snart som portföljen har avvecklats som ursprungligen faller under garantin. Det totala garantibeloppet som har utnyttjats kan inte fastställas i dag.

(4) Vid den här tidpunkten var det virtuella utnyttjandet av garantin den bästa uppskattningen av det totala beloppet som hade utnyttjats (nedan kallat *virtuellt utnyttjande*), som motsvarar summan av beloppet som faktiskt har utnyttjats och avsättningarna inom ramen för IFRS på den garanterade portföljen. Det virtuella utnyttjandet ligger för närvarande på [6–8] miljarder euro, dvs. [9,2–11,2] miljarder euro (faktiskt utnyttjat belopp plus avsättningar) minus 3,2 miljarder euro (tranchen för en första förlust). Banken beräknar även det totalt uppskattade beloppet som har utnyttjats (nedan kallat *uppskattat totalt belopp som har utnyttjats*).

(70) Avgifterna som ska betalas för garantin består av två komponenter: grundpremien på 4,00 % (nedan kallad *grundpremie*) och den kompletterande premien på 3,85 %. Beräkningsunderlaget för grundpremien är det totala beloppet för den utestående garantin, dvs. 10 miljarder euro. Beräkningsunderlaget för den kompletterande premien är det totala garantibeloppet som har utnyttjats som inte kan fastställas i dag ([57]).

(71) Enligt IFRS betraktas betalda avgifter för en utestående garanti som försäkringspremier och medför en enkel justering i vinst- och förlusträkningen.

(72) Om garantin sannolikt kommer att utnyttjas eller om det faktiska beloppet som har tagits i anspråk är högre än noll är avgiftsbetalningarna överskådliga i denna garantidel. Enligt IFRS ska sådana debiteringar kompenseras med skulderna (förmånen beviljades, måste dock betalas tillbaka) för vars återbetalning avsättningar måste bildas. Enligt riktlinjerna i IFRS måste storleken på avsättningarna ökas om det uppskattade totala beloppet som har tagits i anspråk ökar. Varje ytterligare utnyttjande av garantin leder till en ökning av det uppskattade totala beloppet som har utnyttjats, därmed till motsvarande höjda avgiftsbetalningar i framtiden och detta leder i sin tur till en ökning av nödvändiga avsättningar.

(73) Den kompletterande premien är underkastad en anståndsmekanism, den ovan nämnda *Besserungsschein*, som utlöses vid en CET1-kvot för HSH vid en konsoliderad nivå (HoldCo + OpCo) på 10 %. Denna anståndsmekanism möjliggör ett fullständigt anstånd på alla betalningar för tidsperioden fram till år [2030–2040]. Därutöver kan denna anståndsmekanism användas för avsättningar som bildas för framtida betalningar som ingår i nämnda *Besserungsschein*. Det betyder att avsättningar som redan har bildats kan lösas upp som buffert om dessa förluster skulle leda till en minskning av CET1-kvoten till under 10 % ([58]).

Följder för tillsynen

(74) För det andra kommer vid beräkningen av riskvägda tillgångar (nedan kallade *RWA*) på riskvägningen som ska användas på senior-tranchen enligt den tillsynsrättsliga formeln i Basel II (nedan kallad *tillsynsrättslig formel*), som är användbar på den syntetiska värdepapperiseringsstrukturen som garantin för den andra förlusten, som genom garantin minskar till 20 % ([59]).

(75) Enligt tillsynsreglerna och med hänsyn tagen till tillsynsmyndigheternas bedömningsutrymme vid användning av dessa bestämmelser måste man ta hänsyn till två tröskelvärden så att garantin behåller denna effekt. Det första tröskelvärdet beror på den tillsynsrättsliga beräkningen av förväntade förluster (i grundscenariot), medan det andra tröskelvärdet på oväntade förluster (ytterligare förluster i ett worse case-scenario) som är bundna till portföljen som faller under garantin. Beloppet på de väntade och oväntade förlusterna ur den återstående portföljen måste i viss omfattning täckas av garantibeloppet som inte har utnyttjats. Att nonchalera ett av dessa

([57]) Se skälen 24 och 25.
([58]) Se skäl 25.
([59]) Tillsynsmyndigheten beräknar RWA för att fastställa storleken på kapitalet som banken måste hålla.

tröskelvärden eller båda tröskelvärdena beror därför på garantibeloppet som ännu inte har utnyttjats och som avsevärt kommer att påverkas av storleken på de oreglerade förlusterna.

(76) Om det första tröskelvärdet inte kan hållas leder tillämpningen av den tillsynsrättsliga formen till att storleken på RWA, som ska tillskrivas senior-tranchen, ökar i förhållande till minimum på 20 %, varvid en sådan ökning sker i förhållande till förlusterna som inte täcks av garantins omfattning. Om det andra tröskelvärdet inte kan hållas kan den tillsynsrättsliga formeln principiellt inte längre användas. I det här fallet ökar RWA som ska tillskrivas senior-tranchen omedelbart från minimalt 20 %, som skulle gälla utan garantin (nedan kallad *cliff-effekt*).

4.1.2 *Fördel från åtgärd 1 från 2016*

(77) Enligt anmälan ska HSH delas upp i företagen HoldCo och OpCo. Garantiavgifterna enligt garantins ersättningsmekanism. som godkändes med 2011 års beslut, förblev oförändrade. De delades dock upp enligt följande:

(1) OpCo betalar i fortsättningen 2,20 % av garantidelen som ännu inte har utnyttjats.

(2) HoldCo tar över alla andra betalningar av garantiavgifterna:

(1) 1,80 % av det totala utestående garantibeloppet,

(2) 2,20 % av garantidelen som redan har utnyttjats,

(3) 3,85 % av garantidelen som slutligen utnyttjades beroende på ovan nämnda *Besserungsschein*.

(78) Uppdelningen i OpCo och HoldCo leder till att effekterna av garantiersättning på framläggandet av redovisningshandlingarna i fortsättningen uppstår hos OpCo, medan det totala avsättningsbehovet enligt IFRS, som framgår av avgiftsbetalningarna för garantidelen som har utnyttjats, nu övergår till HoldCo. Kommissionen betonar dock att det på bankens konsoliderade nivå (HoldCo + OpCo) inte skulle komma till några förändringar av garantins struktur eller dess effekter, så att HSH genom själva uppdelningen inte skulle få någon ytterligare förmån.

(79) I enlighet med de åtaganden som Tyskland har gjort kommer HoldCo själv inte att bedriva någon verksamhet, och därmed inte generera någon ytterligare inkomst förutom intäkterna som har erhållits från dess delägarskap i OpCo. HoldCo kommer dock att få likvida medel från OpCo som uppgår till 260 miljoner euro, 50 miljoner euro för driftkostnader under försäljningsprocessen samt 210 miljoner euro för att betala garantiavgifter som har förfallit.

(80) Kommissionen visar på att ersättningsbeloppet, som HoldCo ska betala under försäljningsprocessen vid respektive utgång av 2016 och 2017 med tanke på uppdelningen av betalningsskyldigheterna, beror på följande faktorer:

(1) det totala utestående garantibeloppet (beräkningsunderlag för garantiavgiften på 1,80 %, ”avgiftskomponent 1”);

(2) garantibeloppet som faktiskt har utnyttjats under 2016 och 2017 (beräkningsunderlag för delen av garantiavgiften som uppgår till 2,20 %, som kommer att övertas av HoldCo ”avgiftskomponent 2”);

(3) totalt garantibelopp som har utnyttjats (beräkningsunderlag för garantiavgiften på 3,85 %, ”avgiftskomponent 3” som är bunden till ovan nämnda *Besserungsschein*).

Grundpremie från 1,80 %

(81) Vid avgiftskomponent 1 ligger det utestående garantibeloppet för närvarande på 10 miljarder euro (inklusive 2013 års åtgärd). Detta belopp kan inte längre öka eftersom 10 miljarder euro motsvarar det fastställda maximibeloppet. Likaså är det osannolikt att detta belopp kommer att sänkas under försäljningsprocessen.

(82) Eftersom beloppet på 10 miljarder euro tjänar som beräkningsunderlag för avgiftskomponent 1 som uppgår till 1,80 %, är kommissionen av den åsikten att en årlig avgift på 180 miljoner euro ska betalas för avgiftskomponent 1.

Grundpremie från 2,20 %

(83) Med avseende på avgiftskomponent 2 påminner kommissionen om att de redovisade förlusterna ur den garanterade portföljen enligt de senaste uppskattningarna 2016 kommer att öka till cirka [3,2–5] miljarder euro, dvs. att de kommer att ligga cirka [0–1,8] miljarder över tranchen för en första förlust på 3,2 miljarder euro.

(84) Detta belopp kommer att öka förlusterna än mer som har uppstått hos HSH genom åtgärd 2 från 2016, dvs. genom överlåtelsen av garanterade tillgångar på upp till 6,2 miljarder euro EAD till den offentliga ägaren. Enligt åtagandena kommer överlåtelsevärdet på tillgångarna att räknas fram med hjälp av den förteckning som medföljer anmälan, och som återspeglar resultatet från marknadsprisbedömningen av kommissionens expert.

(85) Kommissionen visar på att banken till följd av åtagandena strävar efter att överlåta enbart tillgångar som uppgår till 5 miljarder euro i slutet av juni 2016. Fram till dagen för överlåtelsen förblir garantin i stor utsträckning outnyttjad och motsvarande avgifter betalas därför av OpCo.

(86) På grundval av förteckningen över tillgångar (se bilaga II i detta beslut) och beroende av optimerad användning av garantin kommer eventuella ytterligare förluster som har redovisats inom ramen för garantin ur överlåtelse av en portfölj på 5 miljarder euro EAD, som valdes ut från listan över tillgängliga tillgångsvärden till ett värde av [8–10] miljarder euro EAD, att förväntas ligga mellan [1–4] miljarder och [1–4] miljarder euro.

(87) Därför är kommissionen av den åsikten att avgiften som ska betalas, inom ramen för avgiftskomponent 2 för sex månader under 2016, ska ligga mellan [25–35] miljoner och [25–35] miljoner euro.

Kompletterande premie på 3,85 %

(88) Vad beträffar avgiftskomponent 3 visar kommissionen på att betalningen av premien, som uppgår till 3,85 % är bunden till ovan nämnda *Besserungsschein*, är avgörande för CET1-kvoten på 10 % på den konsoliderade nivån (HoldCo + OpCo). Enligt de senaste tillgängliga siffrorna ligger CET1-kvoten hos HSH redan på den undre gränsen på 10 %, varvid cirka [700–800] miljoner euro ligger kvar på avsättningar inom ramen för ovan nämnda *Besserungsschein*.

(89) Ytterligare förluster på [1–4] miljarder till [1–4] miljarder euro, som är ett resultat av överlåtelsen av tillgångarna till ett värde av 5 miljarder euro EAD från banken till delstaterna, blir till en ökning av garantibeloppet som har utnyttjats och leder därmed till ett ytterligare avsättningsbehov enligt IFRS för både avgiftskomponent 2 och för avgiftskomponent 3.

(90) Kommissionens utredning avslöjade att det ytterligare avsättningsbehovet enligt IFRS för avgiftskomponent 2 förväntas ligga mellan [700–900] miljoner och [700–900] miljoner euro.

(91) Enligt omstruktureringsplanen som banken lade fram kommer ytterligare avsättningar förmodligen inte att kunna finansieras via bankens nettointäkter och förväntas därför på den konsoliderade nivån att leda till ett utnyttjande av ovan nämnda *Besserungsschein* på ungefär samma belopp. Dock är ett sådant utnyttjande av ovan nämnda *Besserungsschein* begränsat till beloppet för den kvarvarande bufferten, dvs. till [700–800] miljoner euro. En ytterligare debitering som uppgår till [700–900] miljoner till [700–900] miljoner euro skulle därför leda till en sänkning av CET1-kvoten på den konsoliderade ytan till under 10 %.

(92) Avsättningarna för avgiftskomponenten 3 täcks likaledes av ovan nämnda *Besserungsschein* (se skäl 73). Eftersom bildandet av avsättningar för avgiftskomponent 2 av den totala avsättningsbufferten inom ramen för nämnda *Besserungsschein* har förbrukats, och CET1-kvoten redan skulle ha sjunkit till under 10 %, måste bildandet av ytterligare avsättningar för avgiftskomponent 3 skjutas upp.

(93) Varje överlåtelse av tillgångar under försäljningsprocessen över beloppet på 5 miljarder euro som tillåts enligt Tysklands åtaganden, förväntas leda till ytterligare förluster. Dessa förluster kommer att leda till ytterligare en minskning av CET1-kvoten på konsoliderad nivå, varigenom det blir mindre sannolikt att CET1-kvoten kommer att stiga över 10 %. Endast i ett sådant fall krävs betalningar eller avsättningar för avgiftskomponent 3.

(94) Därför anser kommissionen att det sannolikt inte är nödvändigt med några betalningar eller avsättningar för avgiftskomponent 3 under försäljningsprocessen. Kommissionen påminner även om att delstaterna enligt garantiramavtalet har rätt att avstå från betalningen av den kompletterande premien på 3,85 % efter en framgångsrik försäljning ([60]).

([60]) Denna rättighet beviljades redan i det ursprungliga garantiramavtalet från 2009.

Avgiftsbetalningar inom ramen för åtgärd 1 från 2016

(95) Med tanke på informationen som har tillhandahållits, inklusive det faktum att åtgärd 2 från 2016, dvs. överlåtelsen av tillgångarna, ska genomföras i slutet av juni 2016, kom kommissionen fram till slutsatsen att beloppet som HoldCo ska betala för avgiften för 2016 förväntas ligga på mellan [205–210] miljoner och [210–220] miljoner euro. Kommissionen välkomnar det faktum att denna marginal i stor utsträckning täcks av likviditeten som uppgår till 210 miljoner euro som OpCo har tillhandahållit för HoldCo.

(96) Därutöver kommer avgifterna som uppgår till 2,20 % på det outnyttjade garantibeloppet utan en ytterligare anståndsmekanism att betalas av OpCo, och täcker i synnerhet hela garantibeloppet för de första sex månaderna under 2016, innan åtgärd 2 från 2016 kommer att realiseras.

(97) Baserat på tillgänglig information kommer betalningarna av garantiavgifterna, som delstaterna kommer att få för 2016 efter realiseringen av 2016 års åtgärd, sannolikt inte att ligga under [385–400] miljoner euro [175–190] miljoner euro från OpCo + 210 miljoner euro från HoldCo. Det vill säga att 2016 kommer högst ett avgiftsbelopp på [0–15] miljoner euro att skjutas upp till nästa betalningsdatum. Ett sådant anstånd ersätts med en årlig räntesats på 10 %.

Avgiftsbetalningar under 2017

(98) Kommissionen slår dock fast att avgifterna som HoldCo ska betala under 2017 skulle kunna vara högre, eftersom det finns möjlighet att överlåta mer av tillgångarna som har registrerats på garantin till den offentliga ägaren, och eftersom HoldCo under hela året måste betala garantipremien på 2,20 %.

(99) Som redan har nämnts kommer HoldCo inte att ha någon inkomst, därför är det sannolikt att HoldCo, om avyttringen av OpCo efter avgifternas förfallodag för 2017 äger rum, inte kommer att kunna betala garantiavgifterna för 2017 när de förfaller. I ett sådant fall skjuts betalningen av avgifterna upp till nästa betalningsdatum till en marknadsränta på 10 %. enligt Tysklands åtaganden.

(100) Kommissionen visar att den slutgiltiga fristen för avyttringen av HSH enligt de tyska åtagandena är den 28 februari 2018, och att intäkterna som HoldCo kommer att få från den framgångsrika avyttringen huvudsakligen kommer att vara till för att uppfylla betalningskraven som har uppstått ur garantin.

(101) Därför kommer betalningskraven, som inte kan följa med till slutet av 2017, endast skjutas upp om OpCo ännu inte har sålts vid den tidpunkten.. Till och med i ett sådant fall skjuts betalningarna upp i högst två månader, tills OpCo har sålts eller överförts till den ordnade avyttringen Ett sådant anstånd ersätts med en årlig räntesats på 10 %.

Slutsats

(102) Sammanfattningsvis konstaterar kommissionen att det finns risk för att avgifter på 400 miljoner euro, som enligt det aktuella garantiramavtalet skulle ha betalats i slutet av 2016 (1,80 % + 2,20 % av ett utestående garantibelopp på 10 miljarder euro) inte kommer att betalas i sin helhet, varvid dock inte mer än [0–15] miljoner euro kommer att skjutas upp. Avgiftsbetalningarna som förfaller under 2017 måste emellertid om möjligt skjutas upp helt, varvid anståndet med tanke på försäljningsfristen från den 28 februari 2018 dock skulle begränsas till högst två månader.

(103) I enlighet med åtagandena ersätts samtliga anstånd med en årlig räntesats på 10 %. HSH:s mest likvida efterställda lån ([61]) handlades i anslutning till överenskommelsen i oktober 2015 för en årlig avkastning på 7,5 % till 8 %; för närvarande ligger dess årliga avkastning på cirka 10,6 %. Dessa båda emissioner kommer att förfalla under försäljningsprocessen i februari 2017, varvid ett nettobelopp på 928 miljoner euro måste betalas tillbaka. De ger en antydan om ett marknadspris som är förenat med en kapitalliknande exponering gentemot HSH och ger därför en konservativ uppskattning av storleken på en marknadsmässig ersättning för ett möjligt anstånd av avgifterna.

(104) Med tanke på avkastningarnas bandbredd på dessa efterställda emissioner av HSH och faktumet att ett eventuellt anstånd under 2016 inte förväntas begränsas till mer än [0–15] miljoner euro, håller kommissionen ett anstånd på 10 % per år för marknadsmässigt för risken med avseende på betalningar på [0–15] miljoner euro som har skjutits upp under ett år.

([61]) ISIN-koder DE000HSH2H15 och DE000HSH2H23.

(105) Vad beträffar ett möjligt anstånd av förfallna betalningskrav under 2017 slår kommissionen först och främst fast att ett anstånd bara är aktuellt om avyttringen inte äger rum innan årsslutet 2017. Beloppet som eventuellt har skjutits upp skulle förmodligen kunna jämföras med det utestående beloppet för de båda efterställda emissionerna; detta anstånd skulle dock vara begränsat till högst två månader med tanke på den slutgiltiga försäljningsfristen, varigenom riskerna som är förenade med anståndet skulle minskas avsevärt. Eftersom uppskjutna betalningskrav från år 2017 därmed skulle uppvisa en kortare förfallotid än de efterställda emissionerna, och eftersom risken som är förenad med detta skulle vara lika låg, håller kommissionen en ersättning på 10 % per år för marknadsmässigt.

(106) Sammantaget har kommissionen kommit fram till att, eftersom ett möjligt anstånd för en del av den offentliga ägarens uppskjutna betalningar av garantiavgiften a) under 2016, om alls, förmodligen endast skulle gälla ett litet belopp, b) vid avgifter som förfaller under 2017 skulle begränsas i god tid (under förutsättning att det beroende på det faktiska försäljningsdatumen över huvud taget skulle komma till det) och c) om det i varje fall hade betalats en marknadsmässig räntesats, att det genom förverkligandet av åtgärd 1 från 2016 inte finns någon ytterligare förmån för HSH som har kommit som ett resultat från bestående risker enligt a) och b).

4.1.3 *Fördel från åtgärd 2 från 2016*

(107) Enligt de tyska åtagandena kommer HSH att överlåta en portfölj med tillgångar som för närvarande täcks av garantin på upp till 6,2 miljarder euro EAD till delstaterna. Denna överlåtelse kan ske i flera trancher under försäljningsprocessen 2016 och 2017.

(108) För att fastställa den portfölj som ska överlåtas har Tyskland och banken valt ut tillgångar från garantin till ett värde av [8–10] miljarder euro EAD, som kommer i fråga för en överlåtelse till den offentliga ägaren. Kommissionen slår fast att det för alla dessa tillgångar handlar om ett nödlidande lån från affärsområdet fartygsfinansiering, som var ett av huvudskälen till bankens svårigheter ([62]).

(109) Eftersom det för närvarande inte finns några köpare av dessa tillgångar på marknaden anser kommissionen att en sådan överlåtelse till den offentliga ägaren motsvarar en åtgärd som innebär ett övertagande av värdeminskade tillgångar. I enlighet med sina principer, och som kommissionen nyligen har bekräftat i beslut om problemlån i Italien och Ungern ([63]), kan en sådan överlåtelse av tillgångar endast anses vara stöd om den sker på rent affärsmässiga grunder.

(110) I synnerhet har kommissionen klarlagt att på grund av portföljens beskaffenhet och med tanke på avsaknaden av köpare på marknaden grundas bedömningen på principerna om marknadvärdesundersökningar när det gäller medelvärdesberäkningen behandlingen av värdeminskade ([64]) tillgångar. Det primära målet med värderingen består inte i att fastställa det skäliga tidsvärdet, utan ett marknadsvärde, där kommissionen – om det används som överlåtelsepris vid en transaktion med ett offentligt organ – kan utgå ifrån att banken inte får någon förmån; på detta sätt kan det uteslutas att ett statligt stöd föreligger. Vid värderingen måste man därför vara särskilt försiktig och konservativ i sin bedömning.

(111) Kommissionen har bett oberoende värderingsexperter att stödja dem under fastställandet av marknadsvärdet på dessa tillgångar.

Värdering av marknadsvärdet

(112) Efter kommissionens och deras experters första informationsbegäran i mitten av december 2015 tillhandahöll banken motsvarande information den 18 januari 2016. Under perioden 20 januari–19 mars 2016 ägde många kontakter, möten, diskussioner och informationsutbyten rum.

(113) Portföljen omfattar cirka […] lånefaciliteter som säkras genom […] fartyg och andra tillgångar. För att undvika problem med avseende på säkerheten, som skulle användas för att säkra flera lån, tillhandahöll banken den så kallade ”formationsytan”, där det handlar om den lägsta nivån på vilken säkerheten kan betraktas som säkerhet för exakt en rad. Det finns […] formationsrader i portföljen.

([62]) Se punkt 2.1.
([63]) Statligt stöd SA.43390 (2016/N) och SA.38843 (2015/N), ännu ej offentliggjort.
([64]) Meddelande från kommissionen om behandlingen av värdeminskade tillgångar inom gemenskapens banksektor (EUT C 72, 26.3.2009, s. 1).

(114) I enlighet med de försiktiga och konservativa värderingsprinciperna har kommissionens experter upprättat en rad hypoteser på grundval av den information som banken ställde till förfogande. Till exempel andra säkerheter som fartyg, som kommissionens experter inte hade fått någon information om, värderades till noll och uteslöts från beräkningen. Eftersom inga uppgifter förelåg om den exakta rangordningen av enskilda fordringsägares anspråk på kassaflöden som genererats genom säkerheter, ansågs alla anspråk på fartygsrelaterade säkerheter, som inte uppstått inom ramen för garantin, ha bästa förmånsrätt.och drogs av från värdet på säkerheterna. Inte heller förmåner som hade uppnåtts genom nyligen genomförda omstruktureringar av befintliga krediter beaktades.

(115) Modellen som användes av kommissionens experter är en Discounted Cashflow-modell. Alla operativa kassaflöden anpassades till observerbara marknadsdata som exempelvis befintliga avtal för sjötransporter. Avdrag för de senaste bedömningarna av likvidationsvärden för fartyg gjordes, för att beakta försäljningskostnader och tidsperioden fram till försäljningen, och för att korrigera statistiskt observerbara snedvridningar i uppskattningarna som vissa kontrollanter hade genomfört. Den ekonomiska användningstiden för fartyg justerades nedåt till observerbar data. Alla kassaflöden har jämförts med tillgängliga marknadsriktmärken från tredje part och har fått dessa riktmärken som övre gräns. Tillväxthastigheten på kassaflödet och likvidationsvärdet beräknades på grundval av dessa marknadsriktmärken, begränsades dock till en tidsperiod på fem år.

(116) Medan värderingens slutdatum som avtalats med banken sattes till den 31 december 2015, härrörda de flesta uppgifterna som banken hade ställt till förfogande från den 30 september 2015. Kommissionens experter räknade därför av alla kassaflöden från bedömningen som hade genererats efter de relevanta prognoserna under det fjärde kvartalet 2015.

(117) På grundval av experternas värdering kom kommissionen fram till slutsatsen att marknadsvärdet på hela portföljen låg på [8–10] miljarder euro EAD vid [33,4 %–56,8 %] av EAD. De portföljernas till ett värde av 6,2 miljarder euro EAD som kan väljas ut bland dessa tillgångar har marknadsvärden på mellan 33,4 % och 56,8 % av EAD. Värderingen tillställdes Tyskland och banken rad för rad på formationsnivå.

Slutsats

(118) I enlighet med åtagandet ska banken och den offentliga ägaren som rad för rad använder den värdering som bifogas anmälan och detta beslut (bilaga II) vid fastställandet av överlåtelsevärdet för en viss portfölj. Den utvalda portföljen får inte inklusive alla trancher överstiga 6,2 miljarder euro EAD. I enlighet med åtagandet ska kommissionen vid varje överlåtelse efter den 31 augusti 2016 aktualisera värderingen av de utvalda tillgångarna, för att säkerställa att marknadsvärdet justeras till tillgångarnas och marknadens utveckling.

(119) Slutligen betonade kommissionen att försäljning av lån till delstaterna på sådana nivåer kommer att medföra ytterligare förluster för banken som måste absorberas i resultaträkningen och täckas genom bankens tillgängliga kapitalresurser. Kommissionen påminner även om att en sådan försäljning kan påverka garantins funktion negativt enligt beskrivningen i skälen 75 och 76 och ligga inom tillsynsmyndighetens befogenheter. Alla dessa konsekvenser skulle kunna leda till en minskning av bankens kapitalresurser. Kommissionen betonade dock att banken under inga omständigheter kommer att beviljas ytterligare kapitalstöd.

(120) På grundval av de granskade åtagandena är kommissionen övertygad om att åtgärd 2 från 2016, dvs. överlåtelsen av tillgångarna till den offentliga ägaren, kommer att ske till marknadsvärde och därmed inte leda till en förmån. Förluster som uppstod av detta fångades upp av bankens kapitalresurser utan ytterligare stöd.

4.1.4 *Slutsats*

(121) På grundval av den förestående bedömningen drog kommissionen slutsatsen att åtgärderna från 2016 inte omfattade statligt stöd i enlighet med artikel 107.1 EUF-fördraget.

4.2 **Förenlighet med den inre marknaden**

(122) Som kommissionen konstaterade i föregående avsnitt innefattar åtgärderna från 2016 inte något statligt stöd.

(123) Vad gäller 2013 års åtgärd förklarade kommissionen den tillfälligt förenlig med den inre marknaden i sitt inledningsbeslut, men inledde dock det formella granskningsförfarandet, eftersom den hyste tvivel om huruvida åtgärden är förenlig med den inre marknaden. I synnerhet betvivlades att HSH, vilket var antagandet i 2011 års beslut, skulle bli lönsamt igen på grundval av den nya affärsplanen ([65]).

(124) Eftersom 2013 års åtgärd anmäldes till kommissionen och tillfälligt förklarades vara förenlig med den inre marknaden, innan 2013 års bankmeddelande ([66]) trädde i kraft, grundar kommissionen sin stödbedömning av 2013 års åtgärd dessutom på artikel 107.3 b i EUF-fördraget, som förklaras i förlängningsmeddelandet från 2011 och enligt de allmänna principerna för statligt stöd för finansinstitut, som anges i 2008 års bankmeddelande, och som vidareutvecklas i rekapitaliseringsmeddelandet och omstruktureringsmeddelandet ([67]) och ändrades genom förlängningsmeddelandena 2010 och 2011.

4.2.1 *Granskning av skälen för att inleda förfarandet*

(125) När det gäller tvivlen angående återställandet av lönsamheten angav kommissionen i inledningsbeslutet i synnerhet tre faktorer (se avsnitt 2.4 för en mer omfattande översikt):

(1) Ytterligare försämring av den ekonomiska situationen inom sjöfartssektorn,

(2) den svaga ekonomiska utvecklingen i banken gentemot basscenariot-finansprognosen i beslutet från 2011, i synnerhet med avseende på den förväntade utvecklingen av den nya affärsverksamheten,

(3) de högre garantiavgiftsbetalningarna till följd av höjda garantibelopp.

(126) Som anges i avsnitt 1 har Tyskland lagt fram flera omstruktureringsplaner till kommissionen som banken har utarbetat. I detta avseende ska dock följande aspekter beaktas:

(1) Läget i sjöfartssektorn har drastiskt försämrats ännu mer sedan beslutet om att inleda förfarandet antogs, varvid fartygsindex Baltic Dry sjönk i februari 2016 till ett nytt historiskt bottenläge, vilket i förlängningen ledde till än större och mer omfattande förluster för HSH:s handhållna fartygsportfölj.

(2) Varje år sedan inledningsbeslutet antogs har HSH egna prognoser underskridits med avseende på volymerna för den nya affärsverksamheten, som korrigerades avsevärt nedåt i de enskilda planerna; detta gäller i synnerhet för affärsområdena fartygsfinansiering och företagskunder.

(3) Betalningarna av avgifter belastade i fortsättningen HSH:s lönsamhet, och sannolikheten, att det totala garantibeloppet skulle minskas under löptiden sjönk kraftigt.

(127) Därför anser kommissionen inte att tvivlen som de hade gjort uttryck för i inledningsbeslutet hade undanröjts genom omstruktureringsplanen.

4.2.2 *Ändring av stödets syfte*

(128) Kommissionen slog fast att Tyskland på nytt hade anmält 2013 års åtgärd som statligt stöd för en ordnad avveckling av HSH Nordbank, antingen genom försäljning utan stöd eller genom nedläggning av den nya affärsverksamheten och avveckling. Med hänsyn till stödets nya syfte tycker kommissionen att det var onödigt att i mer detalj granska omstruktureringsplanen som hade inkommit, och drog inga slutsatser med anledning av tvivlen beträffande återställandet av bankens lönsamhet inte hade undanröjts.

(129) I stället kommer kommissionen att granska stödets förenlighet på grundval av avsnitt 2 i omstruktureringsmeddelandet och i synnerhet underavsnittet ”lönsamhet genom försäljning av en bank” samt på grundval av avsnitt 5 i bankmeddelandet från 2008 ([68])”stöd för kontrollerad avveckling av finansinstitut”.

([65]) Se inledningsbeslutet, skäl 56.
([66]) Meddelande från kommissionen om tillämpning, från och med den 1 augusti 2013, av reglerna om statligt stöd på stödåtgärder till förmån för banker i samband med finanskrisen (bankmeddelandet) (EUT C 216, 30.7.2013, s. 1).
([67]) Kommissionens meddelande om återställandet av lönsamheten och bedömningen av omstruktureringsåtgärder inom finanssektorn under den rådande krisen enligt reglerna om statligt stöd (EUT C 195, 19.8.2009, s. 9).
([68]) Se skäl 124 för en utförlig förklaring till varför bankmeddelandet från 2008 är relevant för detta ärende.

(130) Enligt avsnitt 2 i omstruktureringsplanen kan avyttringen av en bank i kris till ett annat finansinstitut, om köparen är ett lönsamt företag, som kan klara av att förvärva en bank i nöd, bidra till att en långsiktig lönsamhet återställs. Köparen ska bevisa att det integrerade företaget kommer att bli lönsamt.

(131) Enligt avsnitt 5 i bankmeddelandet från 2008 måste stöd för kontrollerad avveckling av finansinstitut i tillämpliga delar bedömas enligt avsnitt 3 i bankmeddelande från 2008, i synnerhet på grundval av underavsnittet.

(1) ”Begränsning av stödet till vad som är absolut nödvändigt – den privata sektorns bidrag” och

(2) ”Undvikande av otillbörlig snedvridning av konkurrensen”.

Dessa förutsättningar motsvarar förutsättningarna som gäller i avsnitt 2 i omstruktureringsmeddelandet i händelse av en framgångsrik försäljning.

(132) Eftersom en ordnad avveckling av banken kan uppnås genom avyttringen av OpCo måste dessutom de specifika kriterierna i punkt 49 i bankmeddelandet från 2008 uppfyllas, dvs., ”För att man ska kunna säkerställa att stöd inte beviljas en köpare av en finansinstitution, eller av en del av ett sådant institut, eller till en försåld del av ett finansinstitut är det viktigt att vissa försäljningsvillkor iakttas.[…]

(1) försäljningen bör ske på ett öppet och icke-diskriminerande sätt,

(2) försäljningen bör ske på marknadsvillkor,

(3) finansinstitutet […] bör söka maximera försäljningspriset”.

Dessa förutsättningar motsvarar de i avsnitt 2 i omstruktureringsmeddelandet med avseende på försäljningsprocessen.

(133) Enligt punkt 50 i bankmeddelandet från 2008 måste förenligheten med ett nytt, med hjälp av ovanstående kriterier, fastställt stöd till förmån för köparen eller till förmån för det avyttrade finansinstitutet respektive affärsområdet granskas separat.

4.2.3 *Har stödet begränsats till ett minimum?*

(134) Med avseende på stödets begränsning till det absolut nödvändiga och bidraget från den privata sektorn hänvisar kommissionen till sin bedömning i skäl 57 i inledningsbeslutet, vars slutsats är att höjningen av garantin för den andra förlusten – även om den utgör ett nytt stöd – håller sig inom de gränser som ursprungligen godkänts i 2011 års beslut. Kommissionen drog därmed slutsatsen att ersättningen som beviljades i 2011 års beslut även är lämplig för den nya åtgärden.

(135) Vid sitt tillfälliga godkännande av åtgärden hänvisade kommissionen även till en engångsbetalning på 275 miljoner euro från banken till garantigivaren, samt att garantins tillkommande 3 miljarder euro kunde anses vara prioriterad i förhållande till den befintliga garantin på 7 miljarder euro. På grund av dessa två ytterligare element kom kommissionen till slutsatsen att ersättningen för den högre risken för garantigivaren hade beaktats på ett lämpligt sätt.

(136) Kommissionen vidhåller denna bedömning och pekar samtidigt på att en stor del av garantiavgiftsstrukturen har utformats för att säkerställa ett tillräckligt återkrav av stödbeloppet. Eftersom de nya arrangemangen sörjer för att dessa belopp faktiskt betalas tillbaka till garantigivaren, säkerställer de att stödet som HSH hade fått under krisen, är begränsat till det absolut nödvändiga.

(137) Åtgärder för ansvarsfördelningen har genomförts i enlighet med 2011 års beslut, och kommissionen upprepar sin bedömning från inledningsbeslutet att den inte betvivlar att dessa åtgärder fortfarande är lämpliga när det gäller förenligheten hos 2013 års åtgärd.

(138) På grundval av detta är kommissionens slutsats att stödet begränsas till det som är absolut nödvändigt och innefattar ett tillräckligt stort eget bidrag.

4.2.4 *Undvikande av otillbörlig snedvridning av konkurrensen*

(139) Vad avser snedvridningen av konkurrensen tar kommissionen i beaktande att stödet syftar till att säkerställa att HSH så småningom ska försvinna från marknaden som fristående finansinstitut, antingen genom a) avyttring till ett annat finansinstitut eller b) nedläggning av den nya affärsverksamheten, varigenom HSH:s marknadsandel skulle bli tillgänglig för andra marknadsaktörer.

(140) Kommissionen anser att Tysklands åtaganden under försäljningsprocessen avser att uppfylla de förutsättningar som anges i avsnitt 3 i bankmeddelandet från 2008 för att minimera av snedvridningen av konkurrensen:

(1) Affärsbegränsningar i form av inskränkningar inom affärsområdet fartygsfinansiering på [1–2] miljarder euro per år och inskränkningar av affärsområdet företagskunder till transaktioner med relation till Tyskland samt genom ett åtagande att inte bedriva någon Dedicated Proprietary Trading,

(2) en ytterligare minskning av balansomslutningen på [100–110] miljarder euro under 2016 och på [90–100] miljarder euro under 2017 samt

(3) begränsningar av beteenden som anses vara oförenligt med erhållandet av stödet, exempelvis reklamförbud, förvärvsförbud och en övre gräns på ersättningar.

(141) Dessutom bedömde kommissionen att det var positivt att Tyskland hade lovat att HSH Nordbank skulle anta ett nytt namn efter en framgångsrik avyttring, och att det enligt åtagandena uttryckligen är tillåtet att avyttra HSH:s tillgångar, var för sig eller sammanslagna till olika köpare.

(142) Om försäljningsprocessen inte skulle avslutas framgångsrikt, eftersom a) det inte finns någon budgivare, b) det endast finns budgivare som enligt åtagandena inte kan komma i fråga, c) det högsta budet leder till ett negativt pris eller d) kommissionens granskning av lönsamheten leder till resultatet att det integrerade företaget inte är lönsamt, utlovar Tyskland och HSH att banken ska upphöra med sin nya affärsverksamhet och förvalta sina tillgångar med sikte på en ordnad avveckling ([69]).

(143) På grundval av detta anser kommissionen att de åtaganden som Tyskland har gjort under och efter försäljningsprocessen samt oberoende av dess slutgiltiga resultat säkerställer att otillbörlig snedvridning av konkurrensen kan undvikas.

4.2.5 *Försäljningsprocessen*

(144) Såsom anges i detalj i avsnitt 4.1 kommer HSH inom ramen för 2016 års åtgärder att delas upp i holdingföretaget HoldCo och det rörelsedrivna dotterbolaget OpCo, varvid OpCo kommer att avyttras senast den 28 februari 2018 eller upphöra med sin nya affärsverksamhet. Dessa åtgärder innefattar inte något nytt stöd.

(145) Enligt avsnitt 2 i omstruktureringsplanen och enligt avsnitt 5 i bankmeddelandet från 2008 måste vissa förutsättningar uppfyllas för att försäljningsprocessen ska vara godtagbar för att a) återställa lönsamhet genom avyttring av banken och b) att säkerställa att köparen inte beviljas något stöd.

(146) När det gäller frågan om ett eventuellt stöd till köparen, välkomnar kommissionen Tysklands åtagande att avyttra OpCo genom ett öppet, transparent och konkurrensutsatt förfarande samt till ett positivt pris senast den 28 februari 2018. Tyskland avser att för kommissionen framlägga en tidsplan med delmål för övervakning så snart försäljningsprocessen har påbörjats. Tyskland har redan i åtagandena angett senast möjliga datum för de viktigaste delmålen.

(147) Angående frågan om ett lönsamt företag kommer att uppstå efter försäljningen, noterar kommissionen med gillande Tysklands åtaganden att budgivare som deltar i försäljningsprocessen a) måste förfoga över nödvändiga finansiella resurser och påvisbar expertis som är relevant för branschen för att driva OpCo som en lönsam och aktiv konkurrent, och b) vara oberoende av den offentliga sektorn. Delstatsbanker och offentliga sparkassor får (om de lämnar anbud tillsammans med andra budgivare) delta i anbudsförfarandet.

(148) Dessutom välkomnar kommissionen en rad åtaganden från Tyskland som avser att förbättra OpCos affärsmässiga läge, exempelvis ytterligare omstruktureringsåtgärder i form av kostnadssänkningar (på [570–590] miljoner euro under 2016 och på [520–550] miljoner euro under 2017), förbättringar av bankens likviditets- och riskhantering samt en allmän skyldighet att långsiktigt förvalta bankens tillgångar och skulder på ett hållbart sätt för att förbättra utsikterna för en framgångsrik avyttring till ett så högt pris som möjligt samtidigt som villkoren efterlevs.

([69]) Se punkt 5.9 i åtagandeförteckningen.

(149) Kommissionen betonar att ett ytterligare kommissionsbeslut måste fattas så snart ett slutgiltigt anbud har mottagits i försäljningsprocessen. I detta beslut kommer det att undersökas om a) det integrerade företaget faktiskt är lönsamt och b) om det slutgiltiga prisanbudet faktiskt är positivt och om köparen eller det avyttrade finansinstitutet har beviljats stöd under försäljningsprocessen ([70]). Kommissionen välkomnade Tysklands åtaganden att kontrollera det slutgiltiga anbudet och överlämna godkännandet till kommissionen.

(150) Vad avser den nödvändiga bedömningen av lönsamheten slår kommissionen fast att ett rent ägarskifte, som inte omfattar någon ändring i affärsmodellen, t.ex. en börsintroduktion, skulle leda till samma tvivel beträffande lönsamheten, som kommissionen angav i inledningsbeslutet och att de, som anges i avsnitt 4.1.2 i detta beslut, inte skulle undanröjas.

(151) På grundval av dessa åtaganden och ovanstående skäl kom kommissionen fram till slutsatsen att förutsättningarna för punkt 49 i bankmeddelandet från 2008 och punkterna 17 och 18 i omstruktureringsmeddelandet var uppfyllda.

4.2.6 *Övervakning*

(152) Kommissionen välkomnade Tysklands försäkran att låta en kvalificerad och oberoende övervakningsförvaltare helt och fullt övervaka och detaljerat kontrollera att åtagandena genomfördes.

5. **SLUTSATS**

(153) På grundval av åtagandena och ovanstående bedömning är kommissionens slutsats att 2013 års åtgärd, som på nytt anmäldes som stöd för en ordnad avveckling av HSH, kan anses vara förenlig med reglerna för den inre marknaden.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

2016 års åtgärder, som Tyskland har för avsikt att genomföra i fråga om HSH Nordbank, utgör inte något statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Artikel 2

2013 års åtgärd, en ny höjning av garantin för den andra förlusten till 3 miljarder euro, som Finanzfonds AöR beviljar HSH Nordbank, utgör statligt stöd i enlighet med artikel 107.1 EUF-fördraget och är med hänsyn till de gjorda åtagandena i bilaga I till detta beslut förenlig med den inre marknaden.

Artikel 3

Detta beslut riktar sig till Förbundsrepubliken Tyskland.

Utfärdat i Bryssel den 2 maj 2016.

På kommissionens vägnar

Margrethe VESTAGER

Ledamot av kommissionen

([70]) Kommissionen påpekar att ikraftträdandet av direktivet om rekonstruktion och avveckling av kreditinstitut, Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU från den 15 maj 2014 om inrättandet av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändringen av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012 (EUT L 173, 12.6.2014, s. 190), alla nya stöd, som har fastställts under försäljningsprocessen endast får beviljas i händelse av en avveckling och måste vara föremål för ett särskilt kommissionsbeslut.

BILAGA I

ÅTAGANDEFÖRTECKNING I STÖDFÖRFARANDET SA.29338 HSH NORDBANK A

Tyskland lovade att genomföra följande åtaganden:

1. **[Omstruktureringsfas och övervakningsförvaltare]**

1.1 **[Omstruktureringsfasen]** Omstruktureringsfasen upphör när försäljningsprocessens avslutas. Nedanstående åtaganden gäller under omstruktureringsfasen såvida inte något annat framgår av den konkreta ordalydelsen i det aktuella åtagandet.

1.2 **[Övervakningsförvaltare]** Att alla åtagande genomförs fullständigt och korrekt kommer under omstruktureringsfasen löpande och detaljerat att granskas av en tillräckligt kvalificerad, och av HSH oberoende, övervakningsförvaltare (”monitoring trustee”).

2. **[Holdingstruktur]**

2.1 **[Inrättande av holdingstruktur]** HSH ska delas upp i ett holdingföretag (nedan kallat *HoldCo*) och ett dotterbolag som ska avyttras (nedan kallat *OpCo*).

2.2 **[Dotterbolag]** OpCo kommer själv att inneha HSH:s samtliga tillgångar och skulder, inklusive tillgångar som täcks av garantin (såvitt de inte i enlighet med punkt 4 har avyttrats till delstaterna), garantin själv samt banklicensen. För att kunna garantera rörelsedriften av HoldCo förser OpCo detta med likviditet på 50 miljoner Euro.

2.3 **[Holdingföretag]** Tillgångssidan i HoldCo:s balansräkning består av delaktigheten i OpCo, bortsett från likviditeten i punkterna 2.2 och 3.3. HoldCo ska inneha minst 90 % av andelarna i OpCo fram till avyttringen.

3. **[Garantiförpliktelser]**

3.1 **[Uppdelning av garantiförpliktelserna]** Avtalet som har slutits mellan HSH Finanzfonds AöR och HSH den 2 juni 2009 om tillhandahållandet av ett garantiramsavtal anpassas enligt följande:

OpCo betalar grundpremien på 2,2 % som ersättning för effekten av kapitalkravsänkningen för den garantidel som ännu inte har tagits ut.

HSH:s alla andra förpliktelser som beskrivs godkännandebeslut från 20 september 2011, C 29/2009 (f.d. N 264/2009) enligt garantiramsavtalet, dvs.

a) 2,2 % grundpremie som ersättning för den garantidel som har tagits ut;

b) 1,8 % grundpremie som clawback-betalning samt

c) 3,85 % kompletterande premie inklusive *Besserungsschein*,

inklusive samtliga balansmässiga avsättningar i samband med detta överlåts till HoldCo med effekt från den 1 januari 2016.

3.2 **[Matchande klausul]** Överlåtelsen av garantiförpliktelserna till HoldCo har ingen effekt på de totala garantiförpliktelser som ska betalas enligt godkännandebeslutet av den 20 september 2011, C 29/2009 (f.d. N 264/2009).

a) Reglerna i garantiramavtalet av den 2 juni 2009 förblir oförändrade efter genomförandte av kommissionens villkor i godkännandebeslutet, om inte annat följer av ändringar i uppdelningen av premieförpliktelserna enligt punkt 3.1.

b) Den minsta relevanta Common-Equity-kvoten för *Besserungsschein* på 10 % ska beräknas fram till avyttringen med hjälp av hela koncernens kapitalisering, i händelse av en framgångsrik avyttring, därefter med hjälp av HoldCo:s kapitalisering. Om försäljningsprocessen inte skulle avslutas framgångsrikt, kommer den relevanta kvoten i fortsättningen att beräknas med hjälp av hela koncernens kapitalisering.

c) Beloppet för den kompletterande premien på 3,85 %, som har övertagits från HoldCo, kan i händelse av försäljning av aktierna till OpCo sänkas på initiativ av de offentliga aktieägarna i förhållande till deras direkta och indirekta deltagande.

3.3 **[Uppfyllandet av garantiförpliktelserna]** Intäkter som HoldCo erhåller vid försäljning av sina aktier till OpCo ska huvudsakligen användas för att uppfylla premieförpliktelserna. För att säkra att HoldCo skyddas från insolvens ska lämpliga åtgärder avtalas mellan HSH Finanzfonds AöR och HoldCo, nämligen ett kvalificerat underordnande av fordringar enligt garantin. I händelse av ett misslyckat avslut av försäljningsprocessen kommer delstaterna att annullera effekterna av underordningen i den utsträckning som det är juridiskt möjligt och huvudsakligen använda behållningen av likvidationen till att tillfredsställa utestående garantiförpliktelser.

Dessutom kommer en engångsbetalning på 210 miljoner euro från OpCo till HoldCo för att betala premieförpliktelserna som HoldCo förvärvade under loppet av försäljningsprocessen. Grundpremien på 2,2 % som HoldCo övertog som ersättning på den uttagna garantidelen måste betalas från den tidpunkt garantin tas i anspråk, i synnerhet till följd av försäljningen av tillgångarna enligt punkt 4. Banken planerar inte att sälja tillgångarna enligt punkt 4 förrän i slutet av juni 2016. Fram till tidpunkten för en sådan försäljning är OpCo skyldigt att betala grundpremien på 2,2 %. Om HoldCo saknar tillräcklig likviditet en förfallodag för att till fullo betala utestående premieförpliktelser, eller skulle rättsliga hinder hindra betalning, i synnerhet på grund av överträdelser mot kapitalförsörjningskraven eller befintlig underordning eller om HoldCO därigenom skulle bli insolvent, kan denna del av de utestående premiebetalningarna skjutas upp till nästa förfallodag till en marknadsränta på 10 %.

4. **[Avyttring av tillgångar till delstaterna och på marknaden]**

4.1 **[Försäljning av tillgångar]** HSH kan sälja tillgångar till ett värde på upp till 8,2 miljarder euro Exposure at Default (EAD), och räkna av förlusterna som har uppstått på grund av detta i enlighet med villkoren i det befintliga garantiavtalet med HSH Finanzfonds AöR, därav upp till 6,2 miljarder EUR EAD till delstaterna. Banken planerar först att i januari 2016 överlåta en portfölj på 5 miljarder euro EAD till delstaterna. Försäljningen sker till marknadsvärde. Detta påverkar inte HSH:s rätt att fortsätta att sälja tillgångar på marknaden och räkna av dem i enlighet med villkoren i det befintliga garantiavtalet.

4.2 **[Flexibilitet vid val av tillgångar som ska överlåtas]** För att bestämma inköpspriset beträffande utvalda tillgångar använder delstaterna den värdering som bifogades som bilaga i denna åtagandeförteckning. Delstaterna får, på grundval av denna bedömning, fritt bestämma marknadspriset för delar av valda tillgångar och överta dem till sin sfär, såvida den utvalda portföljen inte överskrider summan på 6,2 miljarder euro EAD. De utvalda tillgångarna kan tas över separat eller i sammanförd form av delstaterna under avyttringsfristen. Vid en överlåtelse efter den 31 augusti 2016 kommer kommissionen att genomföra en uppdaterad värdering.

5. **[Avyttring]**

5.1 **[Försäljningsprocess]** Med förbehåll för punkt 5.3 avyttrar HoldCo sina aktier till OpCo till den 28 februari 2018 (”avyttringsfrist”) med hjälp av öppet, icke-diskriminerande, konkurrensutsatt och transparent förfarande (”försäljningsprocess”). Avyttringsfristen garanteras med undertecknandet av ett köpeavtal (”signing”).

5.2 **[Förlängning av avyttringsfristen]** Fristen som nämns i punkt 5.1 kan med kommissionens godkännande förlängas i upp till sex månader, om det tekniska genomförandet av modellen kommer att försenas på grund av omständigheter som delstaterna inte har ett direkt inflytande över.

5.3 **[Övergångsfrist för deltagande delstater]** Delstaterna är berättigade att behålla sitt indirekta och direkta deltagande i HoldCo upp till 25 % aktierna i OpCo i upp till fyra år från avyttringens slutförande.

5.4 **[Tidsplan och delmål för försäljningsprocessen]** Innan försäljningsprocessen påbörjas kommer kommissionen att tillställas en tidsplan som åtminstone ska innehålla följande delmål:

a) Förberedelse för förfarandet (inte senare än […] (*))

b) Inlämning av preliminära anbud (inte senare än […])

c) Åtkomst till datarum (inte senare än […])

d) Val av anbudsgivare och undertecknande (inte senare än den 28 februari 2018).

(*) Sekretessbelagd information.

5.5 **[Köparens eller köparnas kvalifikationer]**Den som deltar i budgivningen under försäljningsprocessen måste ha nödvändiga finansiella resurser och påvisbar expertis som är relevant för branschen, för att kunna driva OpCo som lönsam och aktiv konkurrent.

5.6 **[Köparens eller köparnas oberoende]** Köparen eller köparna av OpCo måste vara oberoende från HSH och den offentliga sektorn. Detta ska vara fallet om varken HSH eller den offentliga sektorn har kunnat utöva någon kontroll vid tidpunkten för försäljningen enligt artikel 3 i rådets förordning (EG) nr 139/2004 ([1]). Begreppet ”offentlig sektor” omfattar förbundsrepubliken, samtliga delstater och kommuner samt deras offentliga institutioner och företag som de kontrollerar. Försäljning till en eller flera delstatsbanker är tillåten. Offentliga sparkassor kan delta i ett förvärv genom en annan köpare som är oberoende av HSH och den offentliga sektorn (delstatsbanker är undantagna).

5.7 **[Framgångsrikt avslut av försäljningsprocessen]**Efter framgångsrik genomförande av försäljningsprocessen med resultatet av ett stödfritt erbjudande med ett positivt säljpris (vid behållande av garantin) kommer det föreslagna förvärvet att anmälas till kommissionen i syfte att kontrollera den nya företagsstrukturens lönsamhet. Köpet kommer inte att fullbordas innan kommissionen har fattat ett godkännandebeslut. Tidsperioden för granskningen kommer inte att läggas till i avyttringsfristen.

5.8 **[Namnändring]** Banken kommer vid ett framgångsrikt avslut av försäljningsprocessen att anta ett nytt namn inom tre månader.

5.9 **[Nedläggning av den nya affärsverksamheten vid framgångsrikt avslut av försäljningsprocessen]** Om försäljningsprocessen inte leder fram till stödfria erbjudanden med ett positivt säljpris innan avyttringsfristen har gått ut, eller om kommissionen avslutar granskningen av lönsamheten enligt punkt 5.6 med resultatet att integreringen av OpCo i den nya företagsstrukturen inte leder till en långsiktig lönsam affärsmodell, kommer OpCo att lägga ner sin nya affärsverksamhet och förvalta sina tillgångar inom ramen för vad som är rättsligt tillåtet med sikte på en ordnad avveckling. I detta fall är följande tillåtet

a) omstrukturering av befintliga lån för att bevara värdet, förutsatt att dessa lån ingår i förvaltningen av problematiska lån.

b) affärsverksamhet som krävs inom ramen för OpCo:s likviditetshantering, förblir tillåtet med undantag av godtagande av nya insättningar inklusive nya insättningar av befintliga kunder, förlängningar till samma villkor av förfallna insättningar,

c) förlängningar som är nödvändiga för att undvika förluster, förutsatt att de erbjuder avsevärt bättre förutsättningar för den slutliga realiseringen,

d) derivattransaktioner som är nödvändiga för att hantera ränte-, valuta- och kreditrisker i den befintliga portföljen, förutsatt att de leder till att OpCo:s övergripande marknadsrisk minskar.

6. **[Förpliktelser under avyttringsfristen]** Under avyttringsfristen kommer HoldCo att driva OpCo med målet att uppnå ekonomisk lönsamhet, säljbarhet och konkurrenskraft. För detta ändamål

a) kommer ytterligare åtgärder för kostnadssänkningar och rationalisering enligt den inlämnade omstruktureringsplanen att genomföras på OpCo, så att förvaltningskostnaderna på [570-590] miljoner euro under 2016 och [520-550] miljoner euro under 2017 inte att överskridas;

b) kommer OpCo:s riskhantering, i synnerhet med avseende på den nya affärsverksamheten att drivas i överensstämmelse med principerna om ett försiktigt affärsbeteende;

c) kommer, under förutsättning av kommissionens godkännande, åtgärder att vidtas för ytterligare stärka kapitalbasen (bl.a. liability management);

d) får OpCo inte göra några betalningar på vinstavhängiga egenkapitalinstrument (såsom finansiella hybridinstrument och vinlösta aktier [*Genussscheine*]), om inte HSH enligt avtal eller lag är skyldigt att betala dessa belopp. Dessa instrument ska även användas för att täcka förluster, om OpCo:s balansräkning utan avsättningar och reserver skulle uppvisa förlust. Uppskjutna förluster från tidigare år räknas inte in samt

e) utbetalar OpCo fram till avyttringen (dvs. för tidsperioden inklusive det räkenskapsår som avslutas den 31 december 2017) ingen aktieutdelning. Detta hindrar inte aktieutdelningar från OpCo till HoldCo inom ramen för vad som är rättsligt möjligt.

([1]) Rådets förordning (EG) nr 139/2004 av den 20 januari 2004 om kontroll av företagskoncentrationer (”EG:s koncentrationsförordning”) (EUT L 24, 29.1.2004, s. 1).

7. **[Minskning av tillgångarna i balansräkningen samt affärsmodell]**

7.1 **[Minskning av tillgångarna i balansräkningen – OpCo]** Summan för OpCo:s tillgångar i balansräkningen kommer inte att överskrida ett belopp på [100-110] miljarder euro under 2016 och [90-100] miljarder euro under 2017 (summan av OpCos tillgångar i balansräkningen). Av detta belopp ska handelstillgångar inte stå för mer än högst [5-12] miljarder euro.

7.2 **[Upphörande med objektrelaterad flygplansfinansiering]** OpCo återupptar inte HSH:s avvecklade verksamhet med objektrelaterad flygplansfinansiering i enlighet med åtagandeförteckningen i beslutet av den 20 september 2011.

7.3 **[Begränsning av affärsområdet företagskunder]** OpCo begränsar sin verksamhet med företagskunder till tyska kunder och deras in- respektive utländska deltagande samt till utländska kunder som söker verksamhet i Tyskland. Verksamheterna är begränsade till befintliga platser, nya platser kommer inte att öppnas.

7.4 **[Definition av affärsområdet fartygsfinansiering]** På affärsområdet sjöfart agerar HSH som strategisk partner för kunder inklusive redare inom den globala sjöfarts- och varvssektorn. Genom inskränkning av affärsområdet sjöfart kommer HSH att inom affärsområdet företagskunder inte längre syssla med fartygsfinansiering.

7.5 **[Reducering av affärsområdet fartygsfinansiering]** OpCo minskar affärsverksamheten inom området för fartygsfinansiering, i och med att de begränsar sin årliga nya affärsverksamhet på detta område till [1-2] miljarder euro. Ny affärsverksamhet av denna storleksordning skulle inte till fullo kompensera för de återbetalningar som för närvarande planeras.

7.6 **[Växelkurs euro/US-dollar]** Åtagandena i punkt 7.1 och 7.5 angående summan av tillgångarna i balansräkningen och omfattningen av den nya affärsverksamheten inom affärsområdet fartygsfinansiering bygger på en genomsnittlig växelkurs euro/US-dollar på 1,10. Om denna referenskurs underskrids ska maximibeloppet som nämns där justeras uppåt.

8. **[Begränsning av extern tillväxt]** Fram till dess arr avyttringsfristen löper ut är det inte tillåtet att utvidga affärsverksamheten genom kontrollförvärv av andra företag (ingen extern tillväxt). Utbyte av skuld mot aktieinnehav och andra åtgärder inom ramen för normal kreditförvaltning räknas inte som utvidgning av affärsverksamheten, utom i de fall då syftet är att kringgå tillväxtbegränsningarna i första meningen.

9. **[Avyttring av delaffärsområden]** Att med de offentliga ägarnas avyttra delaffärsområden eller delar av dessa är förenligt med detta beslut.

10. **[Egenhandel]** OpCo kommer inte att bedriva någon s.k. dedicated proprietary trading. Detta innebär att OpCo i fortsättningen endast kommer att bedriva sådan handel som ingår i OpCo:s handelslager och som antingen a) är nödvändig för att anta, transferera eller utföra sina kunders köp- och säljorder (dvs. erbjuda handel med finansiella instrument, upp till en gräns för värdet som mäts med Value-at-Risk (VaR) på […] euro/en dag, konfidens 99 %), eller b) är nödvändig för att risksäkra kundverksamheten respektive ränte- och likviditetsstyrningen på området Treasury (s.k. egen affärsverksamhet, upp till en gräns för värdet som mäts med Value-at-Risk (VaR) på […] euro/en dag, konfidens 99 procent), eller c) är nödvändig för att genomföra den ekonomiska överföringen av poster i balansräkningen till omstruktureringsenheten eller tredje part (upp till en gräns för värdet som mäts med Value-at-Risk (VaR) på […] euro/en dag, konfidens 99 %). Då dessa transaktioner endast kan ingås inom de ovan definierade gränserna kan de inte äventyra OpCo:s hållbarhet och kassasituation. OpCo kommer inte under några omständigheter att bedriva affärsverksamhet som uteslutande syftar till att nå vinster utanför de syften som anges i a), b) eller c). Dessutom kommer OpCo i tid att genomföra specifikationerna i tillsynskraven, *Fundamental Review of the Trading Book* (FRTB).

11. [Likviditet/finansiering]

Under 2016 och 2017 kommer OpCo att följa följande likviditetsmått:

a) Net Stable Funding Ratio (NSFR) och Liquidity Coverage Ratio (LCR) från […] till […] %. Därmed sker beräkningen på basis av den aktuella tidpunkten genom Basle de definitioner som offentliggjorts av Committee on Banking Supervisions.

b) Andelen affärer i US-dollar i kärnbanken, som återfinansieras med ursprunglig US-dollar-finansiering (och inte med swappar), kommer att utvecklas på följande sätt under perioden 2016 till 2017: minst 55 % i slutet av 2016 och 2017.

12. **[Reklam]** HSH kommer inte att använda beviljandet av stödåtgärder eller de fördelar som följer av dessa för att göra reklam för banken gentemot konkurrenterna.

13. **[Försäkran om Corporate Governance]**Beträffande OpCo:s Corporate-Governance gäller följande:

a) Samtliga ledamöter i tillsynsrådet ska inneha den kompetens som föreskrivs i § 25d avs. 2 S. 1 i den tyska lagen om kreditväsendet (KWG). För att vara kompetent ska styrelseledamöterna vara pålitliga och besitta de sakkunskaper som krävs för att kunna kontrollera, hantera och övervaka den affärsverksamhet som OpCo bedriver.

b) Antalet styrelseledamöter får inte överstiga 16.

c) Minst hälften av delstaterna Hamburgs och Schleswig-Holsteins platser ska besättas med externa experter.

14. **[Ersättning till anställda, ledamöter i styrelser och andra organ]**

14.1 **[Ersättningssystem]** OpCo kommer inom ramen för de civilrättsliga möjligheterna att säkerställa att dess ersättningssystem inte kommer att uppmuntra till orimligt risktagande och att de är anpassade och transparenta för hållbara och långsiktiga företagsmål. Detta åtagande uppfylls om OpCo:s ersättningssystem uppfyller HSH:s förpliktelser i bilagan till garantiramsavtalet av den 2 juni 2009.

Efter framgångsrik privatisering kan en rimlig resultatbonus betalas ut (”privatiseringsbonus”). Denna får vara maximalt så hög att den totala ersättningen till enskilda personer inte strider mot riktlinjerna i 14.2.

14.2 Den totala ersättningen för OpCo:s företrädare och anställda kommer att anpassas och inte under några omständigheter överstiga den tyska genomsnittslönen × 15 eller genomsnittslönen i HSH Nordbank × 10 (före uppdelningen).

15. **[Andra beteenderegler]** OpCo ska inom sin kreditgivning och kapitalförvaltning ta ansvar för att upprätta marknadsmässiga och lagstadgade/bankekonomiskt lämpliga villkor för samhällets kreditbehov, särskilt små och medelstora företags behov. OpCo ska bedriva en försiktig och stabil affärspolitik som grundas på principen om hållbarhet. Den ska att bedriva sina bankaffärer på ett sådant sätt att värdet på tillgångarna och verksamheten bevaras, och bankens säljbarhet ökar och försäljningsprocessens blir så stabil som möjligt.

16. **[Öppenhet och insyn]** Under genomförandet av detta beslut har kommissionen oinskränkt tillgång till all information som krävs för att övervaka genomförandet av beslutet. Kommissionen kan anmoda OpCo eller HoldCo att inkomma med förklaringar och klargöranden. Tyskland och OpCo och HoldCo ska till fullo samarbeta med kommissionen vid alla förfrågningar i samband med övervakningen och genomförandet av detta beslut. Detta påverkar inte respekten för obligatoriska banksekretesskraven.

17. **[Annullering av skyldigheter]** Åtagandena i denna bilaga samt det tidigare godkännandebeslutet annulleras vid avyttringen, dock under alla omständigheter i slutet av avyttringsfristen, om inte något annat uttryckligen anges i det relevanta åtagandet.

BILAGA II

VÄRDERINGSRESULTAT RAD FÖR RAD – PER FORMATION

[…] (*)

(*) Sekretessbelagd information.